ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО
ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 17.4.2013
JOIN(2013) 6 final

2013/0107 (NLE)

Съвместно предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно позицията на Съюза
в Съвета за асоцииране, създаден по силата на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, по отношение на приемането на препоръка относно изпълнението на плана за действие ЕС—Мароко, с който ще се приложи напредналият статут (2013—2017 г.)**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

Между Мароко и ЕС е сключено Евро-средиземноморско споразумение за асоцииране, което е в сила от март 2000 г. и въз основа на което през юли 2005 г. двете страни одобриха план за действие ЕС—Мароко за период от пет години в рамките на европейската политика за съседство (ЕПС).

В този контекст отношенията между ЕС и Мароко се развиха и значително се задълбочиха. С приемането през октомври 2008 г. на съвместния документ/напреднал статут бе даден нов тласък на отношенията, които бяха засилени в сферата на политическите контакти, сигурността, икономиката и търговията, в различни сектори и в контактите между хората[1].

Планът за действие в рамките на ЕПС изтече през юли 2010 г. и по тази причина бе счетено за уместно да се договори и сключи нов план за действие въз основа на целите и амбициите на съвместния документ/напреднал статут. Очаквайки сключването на новия план, двете страни се договориха да изпълняват плана за действие от 2005 г.

Отношенията между ЕС и Мароко се вписват в контекста на цялостната политическа обстановка в региона, в която непрестанно настъпват промени от началото на 2011 г. насам.

В съвместното съобщение до Парламента и Съвета *Нов отговор на промените в съседните държави* бе представена нова стратегия, основаваща се на по-голямо диференциране, което дава възможност на всеки партньор да развива отношенията си с ЕС според собствените си желания, потребности и възможности, но и според принципа на взаимна отговорност и степента на съблюдаване на универсалните ценности, каквито са правата на човека, демокрацията и правовата държава, както и според възможностите за изпълнение на съвместно договорените приоритети. В новия план за действие ясно се определят приоритетните цели на привилегированото партньорство между ЕС и Мароко, като се отчитат в пълна степен напредналият статут и изчерпателността на отношенията между двете страни.

Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) в тясно сътрудничество със службите на Европейската комисия и държавите членки на ЕС проведе предварителни разговори с Мароко, на които бе постигнато споразумение относно проекта за план на действие, и по-специално относно списъка с приоритетните дейности, които да бъдат изпълнени в рамките на този план за действие. На последното заседание на Съвета по асоцииране ЕС—Мароко, което се състоя на 23 април 2012 г., двете страни обявиха, че са близо до постигането на споразумение. Това стана през ноември 2012 г. Приключването на техническите консултации от всяка от страните беше оповестено чрез размяна на писма на 28 ноември 2012 г. (ЕСВД) и на 10 януари 2013 г. (Мароко).

Новият план за действие ЕС—Мароко, с който ще се приложи напредналият статут (2013—2017 г.), ще бъде основният референтен документ, от който ще се ръководят двустранните ни отношения с Мароко през идните години. В този смисъл той представлява пътна карта за установяването на по-задълбочено асоцииране между Мароко и ЕС. ЕПС ще продължи да играе ролята на катализатор в качеството си на единна стратегическа рамка, основаваща се на партньорството и съвместната

[1] Приет от Съвета по асоцииране ЕС—Мароко на 13 октомври 2008 г.

ангажираност, както и на диференциран подход в зависимост резултатите и помощ, съобразена с нуждите на партньора.

Европейската комисия и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховният представител“) представят в приложение текста на съвместно предложение за решение на Съвета относно позицията на Европейския съюз в Съвета за асоцииране ЕС—Мароко с оглед на приемането на препоръка относно изпълнението на плана за действие.

Европейската комисия и върховният представител приканват Съвета да приеме приложеното съвместно предложение за решение на Съвета.

2013/0107 (NLE)

Съвместно предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията на Съюза в Съвета за асоцииране, създаден по силата на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, по отношение на приемането на препоръка относно изпълнението на плана за действие ЕС—Мароко, с който ще се приложи напредналият статут (2013—2017 г.)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Решение 2000/204/ЕО, ЕОВС на Съвета и на Комисията от 24 януари 2000 г. относно сключването на Евро-средиземноморско споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, и по-специално член 2, параграф 1 от него,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 29 от него,

като взе предвид съвместното предложение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, беше подписано на 26 февруари 1996 г. и влезе в сила на 1 март 2000 г.

(2) Страните възнамеряват да одобрят новия план за действие ЕС—Мароко в контекста на европейската политика за съседство (ЕПС), с който ще се приложи напредналият статут (2013—2017 г.), който отразява привилегированото партньорство между двете страни и ще допринесе за изпълнението на Евро-средиземноморското споразумение чрез изготвянето и приемането на конкретни мерки за постигане на неговите цели,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията на Съюза в Съвета за асоцииране, създаден по силата на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, по

отношение на изпълнението на плана за действие ЕС—Мароко в рамките на ЕПС, с който ще се приложи напредналият статут (2013—2017 г.), е изготвена въз основа на проекта за препоръка на Съвета за асоцииране, приложен към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател

Проект на

ПРЕПОРЪКА

относно изпълнението на плана за действие ЕС—Мароко в рамките на ЕПС, с който се прилага напредналият статут (2013—2017 г.)

Съветът за асоцииране ЕС—Мароко,

като взе предвид Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна, и по-специално член 80 от него,

като има предвид, че:

(1) Член 80 от Евро-средиземноморското споразумение дава на Съвета за асоцииране правомощия да отправя препоръки, които смята за уместни с оглед на постигането на целите на споразумението.

(2) По силата на член 90 от Евро-средиземноморското споразумение страните предприемат всички общи и специални мерки, необходими за изпълнението на техните задължения по споразумението, и следят за постигането на целите, заложени в споразумението.

(3) Страните по Евро-средиземноморското споразумение одобриха текста на плана за действие ЕС—Мароко в рамките на европейската политика за съседство (ЕПС), с който се прилага напредналият статут (2013—2017 г.).

(4) Планът за действие ЕС—Мароко в рамките на ЕПС ще допринесе за изпълнението на споразумението благодарение на изготвянето и приемането от страните на конкретни мерки, които ще зададат практическите насоки за това изпълнение.

(5) Чрез плана за действие ще бъдат изпълнени две цели: ще бъдат представени конкретни мерки, чрез които страните да изпълнят задълженията си съгласно Евро-средиземноморското споразумение, и ще се осигури по-широка рамка за укрепването на отношенията между ЕС и Мароко, за да се постигне висока степен на икономическа интеграция и да се задълбочи политическото сътрудничество в съответствие с общите цели на Евро-средиземноморското споразумение,

(6) ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

Член единствен

Съветът за асоцииране препоръчва страните да изпълнят намиращия се приложението план за действие ЕС—Мароко в рамките на ЕПС, с който се прилага напредналият статут (2013—2017 г.), при условие че изпълнението е насочено към постигане на целите на Евро-средиземноморското партньорство за асоцииране между Европейските

общности и техните държави членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна.

Съставено в […].

За Съвета за асоцииране

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЕВРОПЕЙСКА ПОЛИТИКА ЗА СЪСЕДСТВО

ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЕС—МАРОКО ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАПРЕДНАЛИЯ СТАТУТ (2013—2017 Г.)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Европейската политика за съседство (ЕПС) си поставя амбициозни цели, които се основават на споделена отговорност и на зачитането на общи и взаимнопризнати цели, каквито са демокрацията, правовата държава, доброто управление и зачитането на правата на човека. В нея са залегнали също така принципите на пазарната икономика, свободната търговия, устойчивото развитие, намаляването на бедността и осъществяването на политически, икономически, социални и институционални реформи. Установяването на мир и стабилност, което включва управлението на кризи, и предотвратяването и решаването на конфликти в региона също са част от ЕПС. Мароко споделя тези ценности и принципи, от които се ръководеше при изготвянето както на вътрешната, така и на външната си политика.

В партньорството между Европейския съюз (ЕС) и Мароко, чието начало бе поставено с Търговското споразумение от 1969 г., настъпи обрат с подписването през 1996 г. на Споразумението за асоцииране и с ЕПС. Споразумението за асоцииране от 1996 г. и ЕПС дадоха възможност за засилване на политическите, икономическите и търговските отношения и за трайно развитие на културните връзки и връзките между хората. Въз основа на споразумението за асоцииране отношенията между Мароко и ЕС се развиха постепенно и трайно към установяването на истинско партньорство между двете страни, а Мароко се превърна в привилегирован партньор.

С приемането през октомври 2008 г. на съвместния документ за засилване на двустранните отношения / напреднал статут бе поставено началото на нова фаза в отношенията между двете страни. С документа се засилва приоритетното партньорство между ЕС и Мароко, като се уточняват нови амбициозни цели по отношение на задълбочаването на политическите и икономическите отношения и връзките между хората. На проведената през март 2010 г. в Гранада среща на високо равнище ЕС—Мароко тези амбиции бяха потвърдени и бе подчертан специфичният характер на партньорството ЕС—Мароко. Понастоящем, основавайки се на изключително напредналите отношения помежду си, двете страни се стремят към още по-голямо засилване на това отлично партньорство, което е от полза за всички, като целта е заедно да се преодолеят общите политически, икономически и социални предизвикателства.

Напредъкът към установяването на добро управление и осъществяването на политическите и социално-икономическите реформи представлява общия принцип за прилагане на напредналия статут. Това партньорство изисква поемането на по-твърди ангажименти за осъществяване на започнатите от Мароко мащабни реформи и задълбочаването на тези реформи както в политически аспект (като трябва да се даде приоритет на демокрацията, правата на човека и зачитането на правовата държава), така и в икономически и социален аспект с оглед на постигането на осезаем напредък в

човешкото развитие. Подкрепата от страна на ЕС ще бъде в съответствие с амбициите и напредъка на реформите, извършвани от Мароко, както и с потребностите и възможностите на страната. ЕС и Мароко ще продължат да работят в тази посока, която се вписва в контекста на новата конституция на Мароко, приета на 1 юли 2011 г., и в контекста на новата стратегия на ЕС, разработена в рамките на партньорството за демокрация и общ просперитет с Южното Средиземноморие.

ЕС признава, че за Мароко сближаването с ЕС представлява основен избор на външната му политика. Целта на Мароко е да постигне оптимално сближаване с ЕС, чрез което да се насърчат и съпровождат динамичните процеси на политическа модернизация, отваряне на икономиката и социално сближаване. Според него това е предпочитаният начин за насърчаване на консултациите и координирането с ЕС по стратегически въпроси от общ интерес. Двете страни са на мнение, че ползите от такъв процес ще бъдат по-големи, ако се интегрира целият регион на Магреба, и потвърждават желанието си да работят заедно за даването на нов тласък на тази интеграция. Освен това, съгласно член 8 от Договора за ЕС и в съответствие с желанието на Мароко за договаряне на ново споразумение, което да урежда взаимоотношенията между страните, двете страни се договарят да продължат да обмислят естеството и формата на подобно споразумение.

Планът за действие ЕС—Мароко в рамките на ЕПС даде възможност за по-целенасочено използване на предоставените от споразумението за асоцииране инструменти и подкрепи целта на Мароко за по-голяма интеграция на неговите икономически и социални структури в тези на ЕС.

Новият план за действие за прилагане на напредналия статут представлява важен етап от непрекъснатия процес на засилване на отношенията между Мароко и ЕС, на който ще бъдат мобилизирани всички стимули, механизми и инструменти на напредналия статут.

Той ще допринесе за разработването и осъществяването на политики и мерки в подкрепа на утвърждаването на принципите на правовата държава, демокрацията и правата на човека и в подкрепа на икономическия растеж, заетостта и социалното сближаване, намаляването на бедността и опазването на околната среда, като по този начин ще благоприятства постигането на дългосрочната цел за устойчиво развитие. При използването на този нов инструмент ще бъде взет под внимание необходимият баланс между ускоряването на процеса на отваряне и модернизация на мароканската икономика и установяването на устойчиво социално-икономическо развитие.

Двете страни ще продължат процеса на икономическа интеграция посредством започването на преговорите за задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия, чрез които ще бъдат задълбочени приключилите или текущите секторни преговори, и по-конкретно свързаните с либерализирането на търговията с услуги и установяването, и ще разгледат възможността за по-добри преференциални отстъпки, приети в рамките на споразумението за свободна търговия със селскостопански продукти, преработени селскостопански продукти и рибни продукти, като се имат предвид характерните за двете страни обстоятелства.

Новият план за действие представлява обобщение на стария план за действие и съвместния документ относно напредналия статут. Той съдържа договорените реформи и предвидените в стария план действия, които все още не са изпълнени, и новите

елементи от съвместния документ. Освен това новият план за действие отразява принципите на диференциране и ангажираност в съответствие с програмата за реформи на Мароко. Той придава деен характер на пътната карта за напредналия статут. По този начин от новия документ се вижда, че е необходимо мароканското правителство да изготви стратегия за сближаване на законодателствата въз основа на оценка на съществуващите различия, определяне на приоритетите за сближаване и график за изпълнението. Тази стратегия ще бъде подкрепена от програмите на ЕС за подпомагане.

Настоящият инструмент предвижда, между другото, постепенно и последователно сближаване на законодателството с достиженията на правото на ЕС с оглед на постепенното интегриране на мароканската икономика във вътрешния пазар на ЕС и насърчаването на търговията, инвестициите и растежа. За тази цел двете страни поемат ангажимента да направят систематичен анализ на различията между мароканското законодателство и достиженията на правото на ЕС въз основа на посочените в плана за действие референции. За всеки от разгледаните в плана за действие сектори ще бъде направена оценка на приоритетите и средствата, които са необходими за извършването на това сближаване. Сближаването на законодателствата може да бъде под формата на i) постепенно цялостно приемане на достиженията на правото на ЕС в някои сектори в краткосрочен или дългосрочен план, ii) транспониране на част от достиженията на правото на ЕС или iii) приемане на основните принципи от достиженията на правото на ЕС или на добри практики в определена област. След изтичане на първите две години от изпълнението на плана за действие мароканското правителство ще приеме национална програма за сближаване на законодателствата с ЕС, в която ще бъдат определени приоритетите, обхватът и графикът на изпълнение, както бе поискано в тронната реч от 2010 г.

Новият план за действие ще предопределя планирането и изпълнението на оказваната от ЕС помощ и контрола върху нея, като се вземат предвид изразените потребности и постигнатите междинни резултати. В този контекст Мароко и ЕС ще осигурят ресурси за изпълнението на договорените приоритети. Що се отнася до ЕС, подкрепата ще бъде оказана най-вече посредством договорените с Мароко национални индикативни програми, в които се определят приоритетите на помощта и ориентировъчният бюджет. При оказването на подкрепата стриктно ще се спазват съответните правила и процедури за отпускането на външна помощ от ЕС.

При оказването на подкрепа от ЕС за Мароко могат да се използват редица инструменти, включително такива, които са създадени вследствие на новата стратегия за държавите, обхванати от политиката за съседство. Сред тези инструменти са обменът на идеи, технически експертизи, добри практики и ноухау и оказването на подкрепа за развитието на капацитет и укрепването на институциите, за секторните реформи, насърчаването на интеграцията и социалното и икономическото сближаване и за намаляването на различията в развитието между регионите, както и оказване на подкрепа за гражданското общество.

Заемите от европейските финансови институции също ще играят съществена роля при изпълнението на новия план за действие. В този смисъл Механизмът за инвестиции за съседството и Механизмът за евро-средиземноморски инвестиции и партньорство, финансирани от ЕС, се очаква да бъдат важен стимул за отпускането на заеми за изграждането на инфраструктура и за развитието на частния сектор и партньорството с него. Освен всичко останало това ще даде възможност за пълно мобилизиране на

средствата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), гарантирани в рамките на Механизма за евро-средиземноморски инвестиции и партньорство

Страните се договориха също така да обменят идеи относно оптималното използване на новите инструменти за осъществяването на финансово сътрудничество, а именно тези, въведени вследствие на новата стратегия за държавите, обхванати от политиката за съседство, и относно достъпа до адекватни финансови средства, за да се помогне на Мароко да продължи тези реформи и сближаването си с ЕС. Целта е интеграцията между Мароко и ЕС да бъде по-ефикасна и по-целесъобразна.

Изпълнението на плана за действие обхваща петгодишен период (от 2013 до 2017 г.) Специално внимание ще бъде отделено на приоритетните действия, посочени в матрицата, която е неразделна част от плана за действие (вж. приложение III). По време на изпълнението двете страни могат да изменят плана в зависимост от новите приоритети на мароканското правителство и/или на ЕС, без да е необходимо да се приема нов план за действие.

За осъществяването на реформите в редица основни сектори е необходимо да се определят точни цели и да се заделят адекватни средства. Комитетът за асоцииране и подкомитетите, създадени в рамките на Споразумението за асоцииране, ще осъществяват редовен мониторинг на изпълнението на плана за действие, по-конкретно на постигнатия напредък и оказваната подкрепа. Страните могат да изготвят също така доклади за напредъка. Очаква се гражданското общество да има възможност за активен принос към този мониторинг.

Планът за действие, който се вписва в контекста на процеса на прилагане на напредналия статут, представлява важен етап за развитието на отношенията между двете страни и превръщането им в привилегировано партньорство.

Въз основа на това работната група по напредналия статут ще продължи работата си, като целта ѝ е да определи нови перспективи за това ново партньорство и неговото съдържание, инструменти и цели.

II. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

A. СЪЗДАВАНЕ НА ПРОСТРАНСТВО ОТ СПОДЕЛЕНИ ЦЕННОСТИ

1. ПОЛИТИЧЕСКИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДИАЛОГ

1.1 Сътрудничество по въпросите на външната политика и политиката на сигурност

Засилване на диалога и сътрудничеството по въпросите на външната политика и политиката на сигурност с оглед на провеждането на редовни консултации по международни въпроси, отчитането на интересите на всяка от страните и укрепването на сигурността и стабилността, особено в Магреба

Развиване на **двустранния политически диалог** чрез:

- Организиране на срещи на върха Мароко—ЕС по конкретни теми.
- Организиране на срещи по конкретни теми между министъра на външните работи на Мароко и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и заместник-председател на Европейската комисия.
- Организиране на неформални срещи по конкретни теми между министъра на външните работи на Мароко и европейските му колеги.
- Участие на министрите на отрасловите министерства на Мароко и европейските им колеги в срещи по конкретни теми извън редовните заседания на Съвета на министрите на ЕС.
- Организиране на срещи по конкретни поводи между високопоставените служители на Мароко и членовете на комитетите и групите на Съвета на ЕС, по-специално Комитета по политика и сигурност (КПС), работната група „Машрек и Магреб“ (MAMA), работната група „Африка“ (COAFR), работната група „Тероризъм“ (COTER) и работната група „Права на човека“ (COHOM).
- Подкрепа от страна на Мароко на декларациите и решенията на Съвета на ЕС по въпросите на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) съгласно реда и условията, определени от ЕС, като всеки случай се разглежда поотделно.

По-активни консултации на многостранните форуми

- Организиране на срещи в Ню Йорк между министъра на външните работи на Мароко и върховния представител на Съюза и заместник-председател на Комисията с цел да се координират по-добре позициите на двамата партньори.

- Поемане на съвместни инициативи в рамките на Съвета на ООН за правата на човека и Третата комисия на Общото събрание и в рамките на други международни организации въз основа на приоритетите, които са определени и договорени между двете страни, и изготвяне на график на консултативните заседания в Женева и Ню Йорк в навечерието на заседанията на органите на ООН, които работят по въпросите на правата на човека.

- Създаване на неформални механизми за консултиране, за да се допринесе за по-доброто прилагане на многостранните конвенции.

- Провеждане на консултативни срещи и заседания за координиране във връзка с инициативи в сферата на борбата със заплахите за международната, регионалната и подрегионалната сигурност.

- Консултации между Мароко и ЕС относно борбата с изменението на климата.

Засилване на сътрудничеството в сферата на предотвратяването на конфликти и управлението на кризи

- Засилване на сътрудничеството и диалога в рамките на Общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО).

- Обмисляне на сключването на рамково споразумение относно сигурността на информацията.

- Сключване на рамково споразумение относно участието на Мароко в (граждански и военни) операции на ЕС за управление на кризи.

- Участие в обучения, свързани с предотвратяването на конфликти и управлението на кризи, организирани от Европейския колеж по сигурност и отбрана (ЕКСО).

- Проучване на възможностите за консултации по въпроси, свързани с управлението след конфликти и възстановяването в сферата на укрепването на мира.

- Развиване на партньорството за мир и сигурност в Африка, като се отчитат интересите на двете страни.

- Принос за усилията на ООН за решаването на конфликти.

- Активно участие в Инициативата за регионални центрове за химични, биологични, радиологични и ядрени постижения, чиято цел е да се увеличи институционалният капацитет във връзка с химичните, биологичните, радиологичните и ядрените заплахи независимо дали те са вследствие на престъпна дейност, инцидент или природно бедствие (предвижда се секретариатът на центъра Afrique de l'Ouest/Façade Atlantique да бъде разположен в Мароко).

Задълбочаване на сътрудничеството в сферата на неразпространението на оръжия за масово унищожение и контрола върху износа на оръжия и стоки с двойна употреба

- Принос за изготвянето на окончателния документ от конференцията за преразглеждане на Договора за неразпространение на ядрено оръжие от 2010 г.

- Активно участие в процеса на преговори по Договора за търговията с оръжие.

- Организиране на семинари и обучения относно прилагането на принципите на Глобалната инициатива за борба с ядрения тероризъм (ГИБЯТ/GICN).

- Засилване на диалога относно неразпространението на оръжия за масово унищожение и средства за доставянето им, в рамките на който ще бъдат разгледани конкретните заплахи за регионалната сигурност, произтичащи от тези оръжия, по-специално чрез:

  – включване в националния план на международните задължения, които са в сила, по-специално резолюции 1540/04 и 1977/2011 на Съвета за сигурност на ООН;

  – присъединяване към съответните международни инструменти в тази област въз основа на засилено сътрудничество с компетентните международни организации, като например Международната агенция за атомна енергия (МААЕ), и прилагането им на национално равнище;

  – задълбочено сътрудничество в областта на предотвратяването на незаконния трафик на вещества, оборудване и ноухау, които биха могли да се използват в производството на оръжия за масово унищожение или на средства за доставянето им, и борбата с тях;

  – насърчаване на универсалното прилагане на Хагския кодекс на поведение срещу разпространението на балистични ракети (ХКП) и на Договора за пълна забрана на ядрените опити (ДПЗЯО).

- Създаване на ефективна национална система за контрол върху износа на оръжия и стоки с двойна употреба, която дава възможност за проследяване на износа и транзитното преминаване на оръжия и стоки, които могат да се използват в производството на оръжия за масово унищожение, по-специално чрез:

  – приемане на разпоредби относно контрола върху износа, който да обхване местоназначението на оръжията и стоките с двойна употреба, и на ефективни и подходящи санкции в случай на нарушение;

  – установяване на партньорство между администрацията и частните оператори, чрез което да се популяризират задълженията във връзка с контрола върху износа на оръжия и стоки с двойна употреба и спазването на тези задължения.

- Засилване на диалога по въпроси, свързани с контрола върху износа на малки оръжия и леки въоръжения и контрола върху прехвърлянето им и транзитното им преминаване, включително чрез организирането на регионални семинари за обучение и информация.

- Сътрудничество в сферата на предотвратяването на незаконния трафик на конвенционални оръжия, включително на малки оръжия и леки въоръжения, и на борбата с този трафик.

1.2 Сътрудничество в областта на гражданската защита

- Продължаване на регионалното сътрудничество в сферата на предотвратяването, подготвеността и ответните действия при природни бедствия и бедствия, причинени от човека.

- Установяване на работни договорености между мароканските органи и органите на Европейската комисия относно сътрудничеството с Центъра за мониторинг и информация относно общностния механизъм за гражданска защита (MIC) в случаите на активиране на този механизъм.

- По-лесно засилване и диверсифициране на сътрудничеството в сферата на гражданската защита, включително във връзка с предотвратяването, подготвеността и управлението при природни бедствия и технологични заплахи, създаването на предупредителна система при природни бедствия и провеждане на подходящи обучения и специализации.

1.3 Регионално сътрудничество

Подкрепа за изпълнението на инициативи и проекти за регионална интеграция

- Активно участие за оптималното използване на Съюза за Средиземноморието с оглед на превръщането му в глобална и обща рамка за партньорство.

- Участие в укрепването на механизмите за подрегионални консултации и сътрудничество 5+5 и на формата Съюз на арабския Магреб—ЕС посредством разработването на гъвкави проекти в области от общ интерес.

- Насърчаване на вътрешнорегионалната интеграция, по-конкретно в рамките на Съюза на арабския Магреб, в сферата на икономиката и търговията.

- Насърчаване на ефективното прилагане на Споразумението от Агадир с цел засилване на икономическата интеграция между арабските държави, които имат излаз на Средиземно море.

- Активизиране на двустранните консултации относно партньорството Африка—ЕС.

2. ДЕМОКРАЦИЯ, ПРАВОВА ДЪРЖАВА И УПРАВЛЕНИЕ

Посочените в тази глава действия са насочени към зачитането на демократичните принципи и правата на човека и към управлението в контекста на прилагането на конституцията на Мароко, приета на 1 юли 2011 г.

2.1 Демокрация, правова държава и управление

Консолидиране на институциите, гарантиращи зачитането на демокрацията, правовата държава и принципа на разделение и равнопоставеност на властите

- Консолидиране на ролята на парламента и правителството.
- Консолидиране на ролята на политическите партии в контекста на демократичния плурализъм и засилване на обмена между политическите партии и парламентарните групи.
- По-голям принос и по-голяма основна роля на парламентарната опозиция в работата на парламента и осигуряване на гаранции, че правата ѝ се зачитат.
- Укрепване на ролята на гражданското общество, по-конкретно чрез по-активни консултации с неговите представители и с участниците в изготвянето на проектозаконите; създаване на структури за консултации, за да се благоприятства включването им в изготвянето, изпълнението и оценяването на публичните политики.
- По-активно участие на гражданите в управлението на обществения живот, по-конкретно чрез създаването на право за внасяне на петиции и законодателни предложения.
- По-активни действия за увеличаване на вписванията в избирателните списъци и участието в изборите.
- Консолидиране на мерките и административните органи, които отговарят за укрепването на демокрацията и правовата държава, по-конкретно създаването на Конституционния съд.
- Продължаване на провеждането на демократични избори в съответствие с международните стандарти.
- Продължаване на прилагането на Закона за независимото и безпристрастното наблюдение на изборите, включително чрез участието на гражданското общество.
- Продължаване на изпълнението на законодателните мерки, целящи равен достъп на мъжете и жените до изборни мандати и постове, и на усилията за по-голямо участие на жените в политическия живот.
- Улесняване на прилагането от страна на Мароко на мерките, даващи възможност на пребиваващите в чужбина мароканци да упражняват правото си да гласуват на избори и да бъдат избирани.
- Запазване и засилване на капацитета за действие и независимостта на Националния съвет за правата на човека и институцията на омбудсмана.

Модернизиране на държавната администрация

- Гарантиране на равен достъп до публичните служби, на равно разпределение по територията, на последователност при предоставянето на услугите и на това, че публичните служби отговарят на изискванията за качество, прозрачност, ревизиране на отчетите и отговорност. Приемане и прилагане на харта на публичните служби, в която се определят правилата за добро управление, отнасящи се до функционирането на публичните администрации.

- Укрепване на структурите за приемане, разпределяне и обработване на жалбите в публичните администрации и изготвяне на програми за обучение на служителите в структурите за приемане.

- Модернизиране на управлението на човешките ресурси в публичните служби.

- Опростяване на административните процедури.

- Организиране на обучения за политиките на Европейския съюз.

- Насърчаване на равенството между половете в публичните служби и по-конкретно на достъпа на жените до отговорни постове.

- Оказване на сътрудничество при оценяването на публичните политики.

2.2 Деконцентрация, децентрализация и регионализация

Консолидиране на процеса на административна и бюджетна децентрализация и деконцентрация

- Осъществяване на процеса на административна деконцентрация.

- Увеличаване на управленския и техническия капацитет и на капацитета за обучение и управление на човешките ресурси на органите на местното самоуправление.

- Прилагане на закона за финансите на органите на местното самоуправление и техните подразделения.

- Опростяване и подобряване на функционирането на фискалната система на местно равнище.

- Увеличаване на капацитета на местните администрации за оценяване и мобилизиране на целия им фискален потенциал.

- Насърчаване на инициативи за партньорство и сътрудничество между мароканските и европейските местни администрации.

- Осъществяване на процеса на разширена регионализация чрез приемането и прилагането на устройствения закон, с който се определят рамката, редът и условията за функционирането на органите на местното самоуправление.

- Увеличаване на капацитета на администрациите, които работят по проекта за регионализация и го направляват, по-конкретно във връзка с определянето на модела на финансиране и разпределянето на средствата, установяването на

подходяща административна организация и развиването на възможностите за сключване на партньорства и договори.

- Професионално ориентиране на местните служби и подобряване на владеенето на тематиката, по която работят.

- Насърчаване на сътрудничеството между мароканските териториални единици и Комитета на регионите на ЕС.

2.3 Реформа на съдебната система

Реформа на съдебната система и укрепване на независимостта ѝ

- Засилване на независимостта и ефективната работа на магистратите и създаване на Висш съвет на съдебната власт.

- Осъществяване на необходимите реформи, с които ще се гарантира независимостта на магистратите, по-конкретно във връзка с тяхното назначаване, кариерно развитие, пенсиониране и поведение.

- Изменение на статута на магистратите и на деловодителите, както и на правната рамка, уреждаща различните професии в сферата на правосъдието.

- Осигуряване на по-голям достъп до правосъдие за всички, като този достъп трябва да е безплатен за лицата, които не разполагат с достатъчно средства, в случаите, предвидени в закона.

- Гарантиране на правото на справедлив процес, на презумпцията за невиновност и на правото на ефективна съдебна защита.

- Довършване на новия наказателен кодекс и изменение на наказателнопроцесуалния и на гражданскопроцесуалния кодекс в съответствие с международните стандарти.

- Създаване на национална обсерватория по въпросите на престъпността.

- Разработване на алтернативни начини за уреждането на спорове, като медиация, арбитраж и сключване на споразумение, и използване на присъди, които заместват лишаването от свобода със система, оказваща съдействие на осъдените.

- Продължаване на прехвърлянето на правомощия към компетентните съдилища и изменение на териториалното разположение и организацията на съдебните структури.

- Опростяване и подобряване на съдебните процедури, включително чрез намаляване на продължителността им, на съдебните производства, за да могат съдилищата да се произнасят в разумен срок, и на изпълнението на издадените решения.

- Подобряване на правната помощ, оказвана на задържаните лица, в съответствие със закона.

- По-задълбочено обучение на съдиите и другите служители в съдебната власт в следните области: права на човека, международни конвенции, права на задържаните лица и търговско право.

- Укрепване на съдебните състави по семейно право в първоинстанционните съдилища с цел да се прилага семейният кодекс.

- Увеличаване на капацитета на съдиите за непълнолетни и на служителите на съдебната полиция, работещи с непълнолетни.

- Увеличаване на капацитета и инфраструктурите за социално подпомагане — социални работници и заведения за наблюдение или превъзпитание на непълнолетни.

- Осигуряване на прилагането на международните стандарти в сферата на правораздаването за непълнолетни лица, по-специално Минималните стандартни правила на ООН от 1985 г. относно правораздаването при непълнолетни лица (правила от Пекин) и водещите принципи на ООН от 1990 г. за предотвратяване на престъпността сред непълнолетните (водещи принципи от Рияд).

Подобряване на условията на задържане

- Гарантиране на безусловно зачитане на правата на задържаните на всички етапи от задържането им.

- Институционално укрепване на Общата администрация за управление на местата за лишаване от свобода и за реинтеграция, по-конкретно във връзка с обучението, зачитането на правата на задържаните (с цел подобряване на условията на лишаване от свобода), борбата с пренаселеността на затворите и реинтеграцията на задържаните.

- Гарантиране на физическата и моралната неприкосновеност на всеки човек и активизиране на борбата с безнаказаността в случай на посегателство срещу нея, включително в рамките на задълженията съгласно Международната конвенция против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

- Обучение на служителите и надзирателите чрез увеличаване на правомощията им в областта на педагогиката и сигурността и в областите, свързани с правата на човека.

- Създаване на нови педагогически центрове в местата за лишаване от свобода.

- Сътрудничество за подобряване на реинтеграцията на задържаните.

- Подобряване на условията на лишаване от свобода чрез намаляване на пренаселеността на местата за лишаване от свобода благодарение на програма за изграждане и обновяване на затвори.

- Прехвърляне на правомощия чрез създаването на девет регионални дирекции за децентрализирано управление и управление на местно равнище на местата за лишаване от свобода.

2.4 Насърчаване и защита на правата на човека и основните свободи

Гарантиране на зачитането, насърчаването и защитата на правата на човека и основните свободи в съответствие с международните стандарти

- Продължаване на усилията за хармонизиране на мароканската съдебна система с международните стандарти в сферата на правата на човека.

- Даване на надлежно ратифицираните и оповестени международни конвенции преимущество пред националното законодателство и хармонизиране на националното законодателство с тези конвенции (Преамбюла на Конституцията).

- Довършване на транспонирането и прилагането на Факултативния протокол към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените.

- Изпълнение на препоръките на Комитета за премахване на расовата дискриминация, направени на 77-ото му заседание в Женева през август 2010 г. след разглеждането на редовния доклад за Мароко.

- Депозиране в ООН на инструментите за присъединяването на Мароко към Факултативен протокол № 1 относно процедурите за подаване на жалби към Международния пакт за граждански и политически права, към Факултативния протокол към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и към Факултативния протокол към Конвенцията против изтезанията.

- Ратифициране на Международната конвенция за защита на всички лица срещу принудително изчезване.

- Продължаване на изпълнението от страна на Мароко на препоръките от редовния световен преглед на Съвета на ООН за правата на човека.

- Проучване на възможността Мароко да получава редовно покана за участие в специалните процедури.

- Продължаване на консултациите с оглед на ратифицирането на Римския статут на Международния наказателен съд.

- По-голяма защита на правото на личен живот чрез закон и запазване на фактическия мораториум върху смъртното наказание, като едновременно с това продължат дебатите относно изменението на разпоредбите на наказателния кодекс, целящо премахване на смъртното наказание, и относно присъединяването към Факултативен протокол № 2 към Международния пакт за граждански и политически права.

- Продължаване на изпълнението на препоръките на Инстанцията за справедливост и помирение, по-конкретно изпълнението на национална стратегия за борба с безнаказаността.

- Приемане и изпълнение на национален план за действие в сферата на демокрацията и правата на човека.

- По-активен диалог и сътрудничество в сферата на борбата с расизма и ксенофобията.

- Приемане и прилагане на основен закон, с който езикът „амазиг“ се признава за официален език на държавата наравно с арабския.

- Укрепване на предприетите вече усилия за насърчаване и запазване на културните права на различните общности, съставляващи мароканската нация (по-конкретно, усилията в областта на аудиовизията), и за запазване на говорените в Мароко диалекти: за тази цел трябва да бъде създаден национален съвет за езиците и мароканската култура.

- Гарантиране на свободата на вероизповедание.

- Насърчаване на борбата с всички форми на дискриминация в съответствие с член 26 от Международния пакт за граждански и политически права.

2.5 Свобода на изразяване, включително в областта на аудиовизията, свобода на сдружаване и свобода на събиране

Гарантиране на защитата на основните свободи в съответствие с международните стандарти

- По-големи гаранции за защита на свободата на изразяване в съответствие с международните стандарти.

- Приемане на нов кодекс на печатните медии в съответствие с международните стандарти в областта на правата на човека и оказване на подкрепа за изготвянето и прилагането на етичен кодекс за журналистите; разглеждане на възможността за намаляване и дори за премахване на мерките за лишаване от свобода на журналисти и за въвеждане на гарантирана защита на източниците при упражняване на журналистическата професия.

- Ефективно прилагане на механизмите за саморегулиране от страна на печатните медии при строго спазване на демократичните принципи и етичните норми съгласно международните стандарти в областта.

- Довършване на създаването на национален съвет за печатни медии.

- Осъществяване на реформи, които допринасят за плурализма и независимостта на медиите, по-конкретно финансовата независимост, включително чрез либерализиране на пазара в областта на медиите и рекламата.

- Засилване на ролята на Висшия орган за аудиовизуална комуникация в контекста на продължаващото либерализиране на аудиовизуалния сектор и

насърчаване на плурализма на медиите и плуралистичния израз на тенденции в общественото мнение и мислене.

- Консолидиране на плурализма в сферата на аудиовизията (плурализъм на операторите и плурализъм на съдържанието), за да се осигурят необходимите средства за създаването на разнообразно съдържание и по-специално, за да се създаде професионална и ефективна аудиовизуална информационна система.

- Приемане и прилагане на законодателни мерки относно правото на достъп до информация, държана от държавната администрация, от избраните институции и от органите, които имат функции на публична служба.

- Създаване на механизми за медиация преди внасянето в съда на нарушения, извършени от печатни издания.

- Ефективно прилагане на действащото законодателство относно правото на сдружаване и укрепване на средствата за съдебна защита срещу решения или пропуски на държавната администрация.

- Изменение на закона за манифестациите и събиранията на обществени места в посока на установяването на баланс между поддържането на обществения ред и запазването на правата и основните свободи.

- Приемане и прилагане на основен закон за реда и условията за упражняване на правото на стачка, като преди това се проведат консултации със социалните партньори.

2.6 Насърчаване на правата на жените

Насърчаване на гражданските, политическите, социалните и икономическите права на жените и на равенството между мъжете и жените във всички области

- Прилагане на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и прилагане на принципа за равни права и свободи в сферата на гражданското общество, политиката, икономиката, социалния живот, културата, образованието и околната среда.

- Полагане на усилия за постигането на равенство между мъжете и жените, за създаването на орган за равенството и за воденето на борба срещу всички форми на дискриминация.

- Изпълнение на правителствената програма за равенство между мъжете и жените за периода 2011—2015 г. като правителствен план за действие за установяването на равенство между половете в публичните политики.

- Прилагане на заключенията от евро-средиземноморското заседание за ролята на жените в обществото (Маракеш, ноември 2009 г.).

- Създаване и укрепване на механизми и структури за насърчаване и защита на правата на жените.

- Продължаване на създаването на механизми и средства за по-активното прилагане на семейния кодекс от заинтересованите страни, продължаване на усилията за информирането и обучението на магистрати за принципите и целите на семейния кодекс и осигуряване на необходимите материални и човешки ресурси за съдилищата, разглеждащи семейни дела.

- Създаване и функциониране на Фонда за семейна солидарност.

- Довършване на законодателната рамка за борба с насилието срещу жени (като част от реформата на наказателния кодекс и приемането на закона относно насилието срещу жени).

- По-активно прилагане на мерките за равенство, предвидени в кодекса на труда.

2.7 Насърчаване на правата на децата и на уязвимите лица, по-специално на лицата с увреждания

Гарантиране на защитата на правата на децата и на лицата с увреждания в съответствие с международните стандарти

- Засилване на механизмите за контрол за ефективното прилагане на кодекса на труда, забраняващ извършването на труд от деца под 15-годишна възраст, в съответствие с конвенции 182 и 138 на Международната организация на труда (МОТ).

- Приемане и прилагане на закона за условията за наемане на работа и условията на труд на домашните работници.

- Широко прилагане на режима за оказване на медицинска помощ на бедните.

- Приемане и прилагане на закона за правата на хората с увреждания.

- Създаване на консултативен съвет за семейството и децата и на консултативен съвет за младежта и свързани с нея дейности.

2.8 Сътрудничество между Мароко, ЕС и Съвета на Европа

Установяване на сътрудничество между Мароко и Съвета на Европа, по-специално в сферите на дейност на Съвета на Европа, и идентифициране на полезни взаимодействия между това сътрудничество и действията, предприемани в рамките на партньорството Мароко—ЕС

- Установяване на сътрудничество между Националния съвет за правата на човека на Мароко и Комисаря за правата на човека към Съвета на Европа с цел насърчаване на зачитането на тези права.

- Постепенно присъединяване на Мароко към съответните конвенции на Съвета на Европа, които са свързани със защитата на основните права и в които могат да участват и държави, които не са членове на Съвета на Европа, съгласно установените от Съвета на Европа процедури за присъединяване, и по-специално:

  – Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство и допълнителният протокол към нея;

  – Конвенцията за борба с трафика на хора;

  – Конвенцията за упражняване на правата на децата;

  – Конвенцията за закрила на децата от сексуална експлоатация и сексуално насилие;

  – Конвенцията относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и финансиране на тероризма;

  – Конвенциите относно борбата с корупцията и допълнителният протокол;

  – Конвенцията за предотвратяване на тероризма;

  – Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси и вторият допълнителен протокол към нея;

  – Конвенцията за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унизително отнасяне или наказание;

  – Конвенцията за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни;

– конвенциите, които имат отношение към аудиовизуалната комуникация, и оказване на подкрепа за присъединяването на Мароко към Европейската аудиовизуална обсерватория.

- Изпълнение на програмата за тристранно сътрудничество.

- Продължаване на работата във връзка със статута „Партньор за демокрация“ в Парламентарната асамблея на Съвета на Европа.

- Насърчаване на сътрудничеството между мароканските териториални единици и Конгреса на местните и регионалните власти към Съвета на Европа.

- Използване от страна на Мароко на експертния опит на Комисията за демокрация чрез право (Венецианската комисия), в която Мароко членува от 2007 г.

- Сближаване на правната рамка на Мароко с тази на Съвета на Европа в сферата на правата на човека.

2.9 Борба с корупцията

Сътрудничество в борбата с корупцията

- Прилагане на конвенцията на ООН и на други инструменти, свързани с предотвратяването на корупцията и борбата с нея.

- Продължаване на сътрудничеството с ОИСР в сферата на предотвратяването на корупцията и борбата с нея.

- Продължаване на актуализирането и хармонизирането на мароканското законодателство в сферата на предотвратяването на корупцията и борбата с нея.

- Изпълнение на плана за действие към националната стратегия за предотвратяване на корупцията и борба с нея.

- Увеличаване на капацитета на публичните органи за извършването на обективна оценка на политиките за предотвратяване на корупцията и борба с нея.

- Изготвяне на картография на рисковете от корупция чрез прилагането на двоен подход — регионален и секторен.

- По-голяма прозрачност и опростяване на процедурите на публичната администрация, въвеждане на електронни процедури и изпълнение на целите за електронно управление.

- Укрепване на институциите за проверка, контрол, проследяване и ревизиране на отчетите с цел вземаните от тях решения да бъдат прозрачни и развиване на координацията между тези институции.

- Въвеждане на по-строги правила за честност и прозрачност при управлението на публичните финанси, делегираното управление на публичните служби и възлагането и изпълнението на обществени поръчки.

- Създаване на национален орган за етика и борба с корупцията и укрепване на неговата роля, независимост и капацитет.

- По-активно участие на гражданското общество в предотвратяването на корупцията.

- Оказване на съдействие при създаването на центровете за правна помощ в сферата на борбата с корупцията.

- Засилване на финансовите институции, включително на Сметната палата.

- Прилагане на закона за защитата на жертвите на корупция и на лицата, подаващи сигнали за корупция.

За изпълнението на всички цели в раздела *„ПРОСТРАНСТВО ОТ СПОДЕЛЕНИ ЦЕННОСТИ“* Мароко ще продължи да полага усилия, за да покаже на всички заинтересовани лица на национално равнище колко важно е да се вдъхновяват от принципите и ценностите, залегнали в Конвенцията за правата на човека на Съвета на Европа, Хартата на основните права на ЕС, частичните споразумения на Съвета на Европа и европейските директиви в тази област. Към настоящия документ е приложен ориентировъчен списък на европейските правни разпоредби, които трябва да бъдат взети под внимание при изпълнението на целите (ср. приложение I). Усилията ще бъдат насочени и към националния законодателен орган, който трябва да вземе под внимание тези ценности и принципи в изготвянето на националното законодателство.

3. СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ПРАВОСЪДИЕТО И СИГУРНОСТТА

3.1 Съдебно сътрудничество по гражданскоправни и наказателноправни въпроси

Приемане на законодателство за съдебното сътрудничество между държавите

- Прилагане на основните международни конвенции, например:

  – Хагска конвенция от 1965 г. за връчване в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела;

  – Хагска конвенция от 1970 г. за събиране на доказателства в чужбина по граждански и търговски дела;

  – Хагска конвенция от 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвличане на деца;

  – Хагска конвенция от 1996 г. относно компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата.

- По-активен диалог относно международната закрила на децата и въпросите от сферата на семейното право в контекста на участието на Мароко в Правната конференция по трансгранични семейноправни проблеми, процеса от Малта, стартиран на Конференцията по международно частно право в Хага.

- Намиране на конкретни решения за предотвратяването, управлението и решаването на конфликти, свързани с родителската отговорност, и по-специално отвличането на деца.

- Сключване на споразумение за сътрудничество между Мароко и звеното за съдебно сътрудничество на ЕС (ЕВРОЮСТ), като се вземат предвид изискванията за защита на личните данни.

3.2 Полицейско сътрудничество

Продължаване на развиването на сътрудничеството между полицейските органи на Мароко и на държавите членки

- Насърчаване на полицейското сътрудничество по отношение на добрите практики.

- Сключване на споразумение за стратегическо сътрудничество между компетентните органи на Мароко и Европейската полицейска служба (ЕВРОПОЛ).

- Сключване на споразумение за сътрудничество между Мароко и Европейския полицейски колеж (CEPOL) и участие на Мароко в образователните прояви на CEPOL.

- Създаване на Висш институт за борба с престъпността.

3.3 Сътрудничество в борбата с тероризма

Продължаване на развиването на сътрудничеството в предотвратяването на тероризма и борбата с него и засилване на това сътрудничество

- Засилване на сътрудничеството в предотвратяването на тероризма и борбата с него в контекста на предотвратяването, предоставянето на информация и съдебното и полицейското сътрудничество.

- Продължаване на прилагането на резолюции 1988/11, 1989/11 и 1373/01 на Съвета за сигурност на ООН и ратифициране на всички целесъобразни международни конвенции и протоколи.

- Продължаване на сътрудничеството в COTER.

- Прилагане на законодателството за борба с тероризма, включително на законодателството за предотвратяване на финансирането на тероризма и борба с него, като същевременно се гарантира зачитането на правата на човека.

3.4 Сътрудничество в борбата с организираната престъпност

Ратифициране и използване на международните инструменти в сферата на борбата с организираната престъпност

- Прилагане на Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност и на допълнителните ѝ протоколи срещу незаконния трафик на мигранти по суша, море и въздух, срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси, както и на допълнителния протокол за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика с хора, особено жени и деца.

- Изготвяне на законодателство съгласно съответните международни стандарти и инструменти.

- Изготвяне на законодателство за предотвратяване на трафика на хора и борба с него съгласно международните стандарти и инструменти.

- По-активни действия, насочени към най-уязвимите групи на обществото (жените и децата).

- Обучение относно механизмите за предотвратяване на организираната престъпност и борба с нея, по-конкретно във връзка с трафика на хора, включително идентифициране, закрила и оказване на помощ на жертвите на трафик.

- Подобряване на инструментите за анализиране на естеството на престъплението и методите на трафик, търговия и експлоатация.

- Обмен на информация и практики при предотвратяването на киберпрестъпността и борбата с нея.

Разработване на методи за борба с трафика на хора

- По-активно изпълнение на глобалната стратегия, насочена към лицата, занимаващи се с вербуване, лицата, които транспортират и подслоняват мигрантите, експлоататорите, други посредници, клиентите и лицата, които получават приходи от тази дейност.

- Организиране на специализирани обучения за магистратите, полицейските сили и служителите, които извършват граничен контрол.

3.5 Борба с наркотиците, включително с трафика на упойващи вещества, и предотвратяване

По-активна борба с трафика на упойващи вещества, включително с транзитното преминаване и износа им, и с наркоманиите, по-конкретно чрез превенция, в рамките на изпълнението на различни части от националната стратегия за борба с наркотиците

- По-активно изпълнение на националната стратегия за предотвратяване на наркотиците и борба с тях, включваща действия за намаляване на търсенето и предлагането и предотвратяване и действия за развитие на регионите.

- Продължаване на диалога в сферата на борбата с наркотиците и предотвратяването им.

- Предприемане на съвместни действия с Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН), по-конкретно с националната обсерватория за наркотиците и наркоманиите.

- Организиране на специализирани обучения за агенциите и служителите, които отговарят за прилагането на закона (по-конкретно полицейските сили), за поемането на грижите и за лечението.

- Укрепване на капацитета на националната комисия за упойващите вещества.

- Сътрудничество за продължаване на изкореняването на канабис и за изпълнение на програми за алтернативно развитие.

- Изготвяне от страна на Мароко на програми за предотвратяване на наркоманиите и за лечение и реинтеграция на наркозависимите, включително в сътрудничество с компетентните органи на Съвета на Европа.

- Укрепване на специализираните заведения за полагане на медицински и социални грижи за наркозависимите.

- Сътрудничество за изготвянето на стандарти в областта на отклоняването на химични прекурсори и други вещества, използвани за производството на наркотици.

3.6 Изпиране на пари и икономически и финансови престъпления

По-големи усилия и сътрудничество в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма

- Прилагане на член 61 от Споразумението за асоцииране.

- Обмен на информация за законодателството, практиките, европейските класификации и международните инструменти (по-конкретно препоръките на Групата за финансови действия) за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и борба с тях.

- Продължаване на изготвянето на законовата и подзаконовата рамка за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и борба с тях в съответствие с принципите, залегнали в препоръките на Групата за финансови действия.

- Укрепване на националните механизми за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и борба с тях.

- По-активен обмен на информация между европейските системи от звена за финансово разузнаване (ЗФР) и мароканската система, по-конкретно в рамките на групата Егмонт.

- Изготвяне на програма от обучения за магистрати, прокурори, полицейски служители и друга администрация, която работи в тази област.

- Засилване на капацитета и консолидиране на превантивната роля на мароканското ЗФР.

- Продължаване на провеждането на информационни кампании на вниманието на засегнатите лица.

- Изготвяне на процедури за контрол и наблюдение на засегнатите лица.

3.7 Управление на границите, мобилност на лицата и миграционна политика, международна закрила и убежище

Продължаване на диалога за миграцията, мобилността и сигурността, чиято цел е:

- по-добро организиране на законната миграция,

- оптимизиране на положителния ефект на миграцията върху развитието,

- ефикасна борба срещу незаконната миграция и трафика на хора, включително сътрудничество в областта на обратното приемане и упражняване на по-строг контрол на границите,

- насърчаване на международната закрила и укрепване на политиката в областта на убежището,

- насърчаване и зачитане на правата на мигрантите — както на гражданите на Мароко, пребиваващи в ЕС, така и на гражданите на трети държави, които се намират в Мароко,

- насърчаване на инициативи в подкрепа на интеграцията на законно пребиваващите мароканци мигранти, които влизат в ЕС, и на социалната и професионалната реинтеграция на мароканците, които се връщат в страната си на произход.

Целта на провеждания диалог е да се сключи партньорство за мобилност, в рамките на което двете страни ще договорят и изпълнят множество инициативи в областта на миграцията, мобилността и сигурността. Сред обсъжданите по време на диалога мерки са по-големият достъп до законните средства за миграция, облекчаването на условията за издаване на визи (като се използва, между другото, и Визовият кодекс на ЕС), обратното приемане в държавата, от която мигрантите идват, и социалната и професионалната реинтеграция при доброволно връщане.

Партньорството за мобилност е замислено като рамка за дългосрочно сътрудничество, следва глобалния подход към миграцията и мобилността и мароканската политика в тази сфера и се базира на политическия диалог и сътрудничеството. С течение на

времето то ще се развива въз основа на установените вече отношения между Мароко и ЕС.

Развиване на международната закрила и политиката в областта на убежището посредством:

- Укрепване на мароканската законодателна и институционална рамка относно правото на убежище в съответствие с международните стандарти и разпоредбите на конституцията на Мароко.

- Продължаване на прилагането на принципите на Женевската конвенция от 1951 г. и на протокола от 1967 г. към нея, например във връзка с реда и условията за идентифициране на мигрантите, нуждаещи се от международна закрила, прилагането на принципа на неотблъскване и последиците от получаването на статут на бежанец.

- Укрепване на държавната политика в областта на миграцията, като се отчитат потребностите от международна закрила и фактът, че на бежанците трябва да бъдат предложени устойчиви решения, които ще допринесат и за интеграцията им.

- Продължаване на сътрудничеството с Върховния комисариат на ООН за бежанците в рамките на изпълнението на мандата му в Мароко и доразвиване на националните структури, които отговарят за цялостната процедура за предоставяне на убежище.

3.8 Защита на личните данни

Осигуряване на високо равнище на защита на личните данни при разработването на приложения, свързани с информационното общество, и на публични бази данни и при електронния обмен

- По-активно сътрудничество между националната комисия за контрол върху защитата на личните данни и сходните европейски органи за контрол върху обработването на личните данни.

- Защита на личните данни в контекста на развитието на електронната търговия (електронен подпис, управление на наименованията на домейни).

4. СБЛИЖАВАНЕ НА НАРОДИТЕ

4.1 Парламентарно сътрудничество

- По-активни действия на смесената парламентарна комисия ЕС—Мароко.

- Увеличаване на техническия, организационния и законодателния капацитет на парламента.

- Сътрудничество между мароканския парламент и Европейския парламент за засилване на партньорството между Мароко и ЕС, по-специално чрез изпълнение на сегашния план за действие.

4.2 Насърчаване на мрежи за обмен и консултации между представителите на гражданското общество и включване на нови участници

- Увеличаване на организационния и управленческия капацитет и на капацитета за защита на мароканските обществени движения.

- Насърчаване на обмена между мароканските и европейските неправителствени организации.

- Улесняване на достъпа на гражданското общество, по-специално на младежките асоциации и домове, до новите информационни и комуникационни технологии.

- Засилване на ролята на агенциите за регионално развитие в изпълнението на програмите за сътрудничество, за обмяна на опит и за засилване на капацитета на гражданското общество.

- Установяване на активен диалог между ЕС (включително Агенцията за основните права) и мароканския Национален съвет за правата на човека.

4.3 Структуриране на отношенията между териториалните единици на Мароко и ЕС, както и с Комитета на регионите

- Засилване на обмена между мароканските и европейските органи на местното самоуправление в рамките на Евро-средиземноморската асамблея на регионалните и местните власти (ARLEM).

- Насърчаване на изготвянето от страна на органите на местното самоуправление на проекти за сътрудничество, по-специално чрез агенциите за развитие.

- Насърчаване на многостепенното управление и на сътрудничеството между различните институционални равнища.

- Укрепване на териториалните власти и изготвяне на програми за модернизирането и обучението на местните и регионалните администрации.

4.4 Сътрудничество между Икономическия и социалния съвет на Мароко и Европейския икономически и социален комитет

Засилване на връзките и насърчаване на сътрудничеството между Икономическия и социалния съвет на Мароко и Европейския икономически и социален комитет

- Установяване на структурирано сътрудничество и на редовен диалог между двете институции.

- Насърчаване на социалния диалог между социалните партньори и организациите на гражданското общество в Мароко, както и с организациите на ЕС.

- Обмен на информация, публикации и бази данни с цел да се допринесе за усъвършенстването на дейностите и обогатяването на дискусиите в двете институции.

- Провеждане на съвместни конференции по теми от взаимен интерес.

4.5 Сътрудничество между институцията на омбудсмана и европейския омбудсман

Установяване на структурирано сътрудничество и на редовен диалог между двата органа.

- Обогатяване на експертния опит във връзка с дейността на омбудсмана.
- Изготвяне на програма за действие във връзка с конвенцията, по която в момента се водят преговори:
  - Механизмите за укрепване на правата на гражданите спрямо публичната администрация
  - Механизмите за издигане на морала на публичния сектор
  - Механизмите за разпространение на културата на правата на човека и принципите на доброто управление
- Координиране на действията на двете институции в рамките на международните структури.

4.6 Културно сътрудничество

- Приключване на ратификацията и прилагане на Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г. за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване.
- Засилване на културното сътрудничество в подкрепа на насърчаването на междукултурния диалог.
- Предприемане на действия за насърчаване и опазване на културното многообразие в международни форуми като ЮНЕСКО.
- Насърчаване на диалога и сътрудничеството във връзка с опазването и подчертаването на значението на историческото и културното наследство и стимулиране на развитието на културната индустрия.
- По-активно участие на Мароко в програмите за културно сътрудничество в средиземноморския регион (Euromed Heritage и Euromed Audiovisuel), като в това сътрудничество бъдат включени съответните мароканси органи, например Висшия орган за аудиовизуална комуникация, Кралския институт за амазигска култура, Съвета на мароканската общност в чужбина и т.н.
- Модернизиране и подобряване на управлението на сферата на културата (публичната и частната).
- Разширяване на ролята на Мароко за насърчаването на междукултурния диалог чрез укрепване на културната индустрия, като целта е да се увеличи

производството и разпространението на аудиовизуално съдържание, отразяващо споделените ценности и цели на ЕС.

- Сътрудничество с центъра Север—Юг на Съвета на Европа.

- Сътрудничество за преразглеждане на мароканския национален план за Алианса на цивилизациите.

Б. КЪМ ОБЩО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

5. Икономически и социални реформи

5.1 Макроикономическа рамка

Консолидиране на извършения напредък с цел подобряване на макроикономическите резултати и стимулиране на растежа, заетостта и развитието

- Продължаване на консолидирането на макроикономическата рамка, включително чрез насърчаване на жизнеспособността на текущата сметка и развиване на външната търговия.

- Продължаване на воденето на пруденциална бюджетна политика, насочена към бюджетно консолидиране в средносрочен план, като целта е публичните финанси да бъдат стабилни и жизнеспособни.

- Продължаване на политиката, целяща намаляване на държавния дълг.

- Увеличаване на оперативния капацитет на централната банка за изпълнение на политиката за надзор над банковата система и удържане на инфлацията.

- Укрепване на системата за управление на финансите, най-вече чрез обмяна на експертен опит.

- Разнообразяване на източниците на икономически растеж.

- Продължаване на реформата на публичната администрация.

- Продължаване на усилията за реформа на режима за субсидиране на цените на енергията и на някои хранителни стоки с цел намаляване на бюджетната тежест и осигуряване на жизнеспособни държавни финанси благодарение на целенасочено разпределяне, по-специално в полза на хората с ниски доходи.

5.2 Данъчна политика

Продължаване на изграждането на данъчна политика и администрация, които отговарят на международните и европейските стандарти

Гарантиране на равнището на държавни приходи и установяване на по-справедлива данъчна система

- По-нататъшно премахване на специалните изключения и ограничаване на въвеждането на нови освобождавания.

- Увеличаване на данъчната основа.

- Продължаване на реформата на ДДС чрез опростяване и подобряване на икономическата неутралност на този данък.

- Продължаване на реформата на данъка върху доходите.

- Развиване на гражданското съзнание в данъчната сфера и постепенно облагане с данъци на сивата икономика.

Модернизиране на данъчната администрация

- Продължаване на въвеждането на информационните технологии при обслужването в Главната данъчна дирекция.

- Продължаване на опростяването на данъчната система, и по-конкретно хармонизиране на сроковете за подаване на декларации, за правна защита и за налагане на санкции.

- Повишаване на ефикасността и ефективността на данъчния контрол чрез прилагането на нови подходи, например рисковия подход, съчетан с целенасоченост, и чрез разработването на метод за автоматично програмиране на одита и контрола, който да се използва от Главната данъчна дирекция.

- Подобряване на системите за вътрешен контрол: проследяемост на решенията; вътрешни процедури за управление; одит и контрол на управлението; инструмент за проследяване на показателите за успеваемост; таблица с показателите и т.н.

- Повишаване на качеството на обслужването като цяло и на посрещането в частност.

Данъчно сътрудничество и постепенно сближаване с европейската система за данъчно облагане на предприятията

- Продължаване и задълбочаване на диалога относно прилагането на принципите на доброто данъчно управление, включително Кодекса на поведение на ЕС във връзка с данъчното облагане на предприятията.

- Прилагане на Евро-средиземноморската харта за предприятията в частта ѝ за данъчно облагане, благоприятстващо инвестициите.

- Обучение на служителите от Главна данъчна дирекция.

5.3 Управление и контрол на публичните финанси

По-голяма прозрачност, ефикасност и ефективност на реда и условията за планиране, управление, изпълнение и контрол на публичните разходи

Продължаване на въвеждането на рационално управление на публичните финанси

- Приемане на новия устройствен закон във връзка със закона за финансите, който е в процес на изготвяне и с който се установяват следните принципи:
  - многогодишно планиране;
  - управление, съсредоточено върху резултатите;
  - прозрачност на бюджета чрез изменение на бюджетната структура, съсредоточена върху понятието за програми;
  - устойчивост на бюджета чрез въвеждането на нови правила;
  - по-голямо и изяснено участие на парламента в бюджетната процедура.

Продължаване на модернизирането на осчетоводяването на публичните финанси, като постепенно се включва имуществото

- Разпространение на информационната система за управление на публичните разходи.
- Увеличаване на капацитета на децентрализираните администрации, които отговарят за управлението на бюджета.
- Модернизиране на системата за управление на публичните финанси на местно равнище.

Модернизиране на системата за вътрешен контрол на публичните разходи

- Продължаване на увеличаването на капацитета на администрациите (Главния инспекторат по финансовите въпроси, Главния инспекторат по ведомствените въпроси, Главния инспекторат на териториалните администрации), които отговарят за одита и контрола на редовността и изпълнението на публичните разходи.
- Продължаване на постепенното сближаване с международните стандарти и методи (Международна федерация на експерт-счетоводителите, Институт за вътрешни одитори, Международна организация на висшите институции за контрол на публичните финанси), както и с най-добрите практики на ЕС в сферата на контрола и одита на публичните приходи и разходи.
- Прилагане на законодателството за отговорността на управлението (разпоредителите, контрольорите и счетоводителите в сферата на публичните финанси).
- Увеличаване на капацитета за по-ефикасно прилагане на законодателството за финансовия контрол, упражняван от държавата върху публичните предприятия.
- Обмен на експертен опит и знания между мароканските институции за контрол и одит на публичните финанси и сходните европейски институции.

Укрепване на системата за външен контрол на публичните разходи

- Увеличаване на капацитета на Сметната палата.

- Обмен на опит между мароканската Сметна палата и институциите за външен контрол на държавите членки на ЕС.

- Укрепване на демократичните принципи в сферата на бюджета чрез увеличаване на правомощията и капацитета за анализ на парламента на етапите на приемане и прилагане на законите за годишните финанси.

5.4 Структурни реформи, чиято цел е да направят мароканската икономика конкурентоспособна

Извършване на структурни реформи и постигане на напредък в установяването на работеща и конкурентоспособна пазарна икономика

- Продължаване на реформите с цел подобряване на бизнес климата, включително на текущата работа по Хартата на инвестициите и физическите инфраструктури, като целта е да се подпомогнат инвестициите, да се повиши конкурентоспособността и да се създадат работни места.

- Въвеждане на механизъм за подаване на сигнали и бърза консултация относно мерки, които се отразяват на търговията и инвестициите.

- Прилагане на основната схема на интегрираните промишлени платформи и на зоните за търговска дейност в рамките на Националния пакт за развитие на промишлеността и на плана Rawaj за търговията и дистрибуцията.

- Подобряване на условията за предоставянето на терени за промишлени и търговски цели.

- Продължаване на прилагането на мерки за по-висока продуктивност и за обучение на работници в основните сектори на икономиката, по-конкретно в секторите, посочени в Националния пакт за развитие на промишлеността (въздухоплаването, автомобилостроенето, електрониката, офшорната промишленост, хранително-вкусовата промишленост и текстилната промишленост).

- Извършване на стратегически и търговски проучвания, даващи възможност за развитието на промишлените сектори и за разработването на нови пазарни ниши.

5.5 Трудова заетост (включително основни социални права и основни стандарти на труд) и социална политика

Засилване на диалога и сътрудничеството в сферата на трудовата заетост, социалната политика и равенството между жените и мъжете

Насърчаване на равенството между жените и мъжете

- Активно насърчаване на равенството между жените и мъжете на всички равнища (трудова заетост, образование, обучение, предприемачество и вземане на решения).

- Продължаване на политиката на равенство и на борбата със стереотипите по отношение на жените и мъжете.

- Консолидиране на закрилата на бременните жени на работното място.

По-голямо спазване на основните социални права и основните стандарти на труд

- Създаване на подходящи условия за ратифицирането на Конвенция № 87 на МОТ за синдикалната свобода и закрилата на правото на синдикално организиране.

- Упражняване на по-строг контрол върху изпълнението и ефективното прилагане на правните разпоредби във връзка с конвенции 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 и 182 на МОТ.

- Засилване на механизмите за контрол върху прилагането на разпоредбите на трудовото законодателство, включително на разпоредбите, с които се урежда детският труд.

- Продължаване на преговорите с икономическите и социалните партньори с цел приемането на основния закон относно упражняването на правото на стачка.

- Укрепване на съответните независими структури за социален диалог (двустранен и тристранен социален диалог), както и на капацитета на социалните партньори.

- Насърчаване на социалната отговорност на предприятията и развиването на предприемачески практики в съответствие със Световния пакт на ООН и тристранната декларация на МОТ относно мултинационалните предприятия и социалната политика, и насърчаване на практиките на ОИСР в сферата.

- Укрепване на механизмите за насърчаване и контрол на здравеопазването, хигиената и сигурността на работното място, включително чрез обучения по тези въпроси, институционализиране на предпазването, предотвратяване на трудови рискове, свързани с работата с опасни или токсични вещества, и обмяна на добри практики и анализи в тази област с цел намаляване на трудовите злополуки и заболявания.

- Сближаване на националното законодателство с общите принципи на европейските директиви относно предотвратяването на трудовите рискове и защитата на безопасността и здравето, премахването на рисковите фактори и факторите за злополуки, информирането, консултирането, балансираното участие и обучението на работниците и техните представители[2] и оказване на

[2] Предвидени в Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място (ОВ L 183, 29.6.1989 г., стр. 1).

съдействие от страна на Националния институт за условията на работното място при прилагането на това законодателство.

- Консолидиране на методите за регистриране и за прозрачно и последователно обработване на статистиката за трудовите злополуки.

Осъществяване на политики във връзка с трудовата заетост, пригодността за заетост и достойния труд, като целта е да се развие заетостта и да се предприемат действия за борба с безработицата. Насърчаване на достъпа до продуктивна заетост при достойни условия на труд в контекста на официалната икономика

- Разработване на политиката за трудова заетост, за пригодност за заетост и за достоен труд, като се отчитат насоките на Европейската стратегия по заетостта и рамката за действие, определена на Конференцията по заетостта на министрите от Евро-средиземноморското партньорство в Маракеш през ноември 2008 г., в съответствие с принципите на справедливост и социално равенство, по-конкретно:

  – Увеличаване на заетостта на населението в официалното производство и увеличаване на заетостта на жените и на дела на самоосигуряващите се сред заетото население;

  – Разработване на обучения за квалификация (по-конкретно практически опит и обмен), особено в полза на младите хора, като целта е да се подобри пригодността им за заетост;

  – По-адекватно адаптиране на квалификациите, като се отчитат потребностите на пазара на труда, и по-конкретно улесняване на интеграцията на младите хора и жените в продуктивна заетост, която е част от официалната икономика;

  – Въвеждане на система за оценяване и контрол на мерките за активно насърчаване на заетостта, като целта е тези мерки да станат по-ефикасни и да бъдат съобразени в по-голяма степен с потребностите на пазара на труда. Увеличаване на капацитета на Националната агенция за насърчаване на трудовата заетост и придобиването на умения;

  – Изпълнение на интегрираната програма за достоен труд в резултат на приемането ѝ от Мароко и МОТ и проследяване на изпълнението на нейните цели и показатели.

Насърчаване на приемането и прилагането на общ механизъм за политиката за социална закрила и социално включване

- Приемане и въвеждане на режим за изплащане на обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение.

- Продължаване на дейностите за значително намаляване на населението, живеещо в крайна или относителна бедност или намиращо се в уязвимо положение.

- Продължаване на дейностите за значително намаляване на дела на населението, засегнато от социално изключване (например процента на живеещите в мизерни квартали).

- Продължаване на сътрудничеството с оглед на постигането на целта на Мароко за намаляване на бедността и подобряване на социалното сближаване.

- Гарантиране на активно социално приобщаване за всички, като се насърчава участието на пазара на труда, особено за най-уязвимите групи от населението.

- Въвеждане на конкретни административни и нормативни мерки за социалната и професионалната интеграция на хората с увреждания.

- Включване в задължителното здравно осигуряване на всички социалнопрофесионални категории (и по-конкретно самоосигуряващите се, упражняващите свободна професия и студентите).

- Обмен на добри практики с оглед на разширяването на обхвата на социалната закрила и повишаване на нивото ѝ, по-специално по отношение на най-бедните слоеве от населението.

- Гарантиране на финансовата стабилност на системата за социална закрила.

Допълване на механизма за поемане на медицинските разходи или за здравно осигуряване, така че той да обхване цялото население (и по-специално лицата в неравностойно социално положение), когато става въпрос за предоставянето на качествено здравно обслужване на основно равнище

- Намаляване на преките средни разходи на домакинствата (всекидневните разходи), особено за категориите в най-неравностойно социално положение.

- Увеличаване на населението, което в действителност попада в обхвата на някоя от системите за здравно осигуряване или за оказване на помощ при заболяване.

Сближаване: При осъществяването на тези реформи Мароко ще вземе предвид, във връзка със сближаването на нормативните уредби и с подкрепата на ЕС, съответните европейски директиви в сферата на безопасността и здравето на работното място (изготвяне на нови законови и подзаконови разпоредби относно предотвратяването на професионалните рискове), равните възможности между мъжете и жените, защитата срещу дискриминация и трудовото право, както и Хартата на основните права на ЕС.

5.6 Регионално и местно развитие

- Консолидиране на процеса на развитие на местно равнище:

  – Увеличаване на институционалните и финансовите ресурси на общините, по-конкретно на общините в селските райони („Общини 2015 г.“);

  – Повсеместно въвеждане на общинските планове за развитие (изготвяне, приемане, редовно преразглеждане);

  – Поощряване на сътрудничеството между общините;

– Модернизиране на общинската администрация чрез въвеждане на информационни технологии, въвеждане на електронни процедури и по-добро обслужване на гражданите;

– Засилване на партньорството между органите на местното самоуправление, частния сектор и неправителствените структури за изграждането и управлението на местни и регионални инфраструктури и съоръжения;

– Мобилизиране на фискалния потенциал на органите на местното самоуправление.

- Ускоряване на процеса на намаляване на неравенствата между районите и между селските и градските райони:

– Разработване и осъществяване на политики за регионално развитие и на политики относно конкретни места (например планински райони);

– Изготвяне и осъществяване на планове за регионално развитие в 16-те региона;

– Намаляване на неравенствата по отношение на достъпа до социална и икономическа инфраструктура от основно значение;

– Увеличаване на капацитета на органите, които отговарят за регионалното и местното развитие;

– При следващите съвместни (Мароко, Комисията) оценки на изпълнението на Евро-средиземноморската харта за предприятията и при условие че е налице необходимото финансиране, извършване на проучване дали хартата е позната и спазвана в цялата страна, включително извън центровете за икономическо развитие, и какво е отражението ѝ в различните региони и за крайните бенефициери;

– По-активно сътрудничество между Мароко и ЕС посредством регионалните и трансграничните програми, като целта е да се намалят различията в развитието на регионите и да се увеличи просперитетът им.

5.7 Социално развитие и развитие на човека

- Стремеж към по-голяма ефикасност на проектите от Националната инициатива за развитие на човека (НИРЧ).

- По-строг контрол и оценяване на проектите от НИРЧ.

- Насърчаване на микропроектите, които създават работни места и осигуряват стабилни доходи.

- По-активно участие на жените, младите хора и хората със специални нужди в управленските структури на НИРЧ.

5.8 Устойчиво развитие

- Осигуряване на необходимите за устойчивото развитие елементи от Националната харта за околната среда и устойчивото развитие чрез финализиране на рамковия закон.

- Продължаване на създаването на структури и процедури, свързани със стратегическото планиране в сферата на устойчивото развитие, и на координирането между различните участници.

6. Търговия, пазар и реформа на нормативната уредба

6.1 Сближаване на законодателната рамка на Мароко с тази на ЕС в тези области

- Въвеждане на механизъм за описване на разликите между мароканското законодателство и достиженията на правото на ЕС, като целта е да се улесни установяването на национална програма за сближаване.

- Определяне на приоритетните сектори, в които да бъде извършено сближаване на нормативните уредби, на необходимите ресурси на национално равнище и на последователността на действията за сближаване.

6.2 Търговски отношения, включително сключване на цялостно и подробно споразумение за свободна търговия

В съответствие с препоръките в Евро-средиземноморската пътна карта и целите на съвместния документ относно напредналия статут двете страни ще работят най-напред за сключването на задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия, а като крайна цел — за установяването на общо икономическо пространство.

Изпълнение на ангажиментите, поети в дял II на Споразумението за асоцииране (Свободно движение на стоки)

- Проследяване на начина, по който се подхожда към свързаните с търговията въпроси от споразумението за асоцииране ЕС—Мароко, по-конкретно с оглед на взаимното премахване на тарифните и нетарифните ограничения за вноса и износа на стоки.

- Продължаване и разширяване на либерализирането на търговията със стоки в съответствие със секторните политики.

- Изпълнение на споразумението за либерализиране на търговията със селскостопански продукти, преработени селскостопански продукти, риба и рибни продукти и последващи действия във връзка с това споразумение.

- Обучение на персонала и увеличаване на административния капацитет в сферата на международната търговия.

Принос за създаването на евро-средиземноморска зона за свободна търговия

- Продължаване на прилагането на споразуменията за свободна търговия със средиземноморските партньори на регионално, вътрешнорегионално или двустранно равнище.

- Прилагане и проследяване на изпълнението на споразумението за уреждането на търговски спорове, включително оказване на подкрепа за сформирането на екип от мароканси арбитри по международна търговия, който може да участва в процедури по уреждането на спорове.

- Проследяване на изпълнението на Споразумението от Агадир във всички области, които са обхванати от него към настоящия момент; предприемане на действия за увеличаване на областите, като например включване на услугите и инвестициите, и насърчаване на разширяването на обхвата на споразумението чрез включването на други държави от региона.

- Осъществяване на инициативи за засилване на евро-средиземноморското партньорство, най-вече за установяването на евро-средиземноморски механизъм за улесняване на търговията и инвестициите, като един от елементите му ще бъде механизъм за предупреждение и бърза консултация относно мерки, които се отразяват на търговията и инвестициите.

- Засилване на сътрудничеството и диалога при дефинирането и използването на инструментите за търговска защита.

- Продължаване на текущите двустранни преговори относно либерализирането на търговията с услуги и установяването.

Сключване на задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия

- Започване на преговори за сключването на задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия между Мароко и ЕС, което ще допринесе за постепенното интегриране на пазарите им.

- По време на преговорите за задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия ще бъде отделено внимание на следните сектори (списъкът не е изчерпателен, вземат се под внимание приоритетните сектори, определени в контекста на сближаването на законодателствата):

  – техническо регулиране във връзка с промишлените продукти, стандартите и оценката на съответствието;

  – обществени поръчки;

  – движение на капитали и плащания;

  – защита на правата върху интелектуална собственост;

  – санитарни и фитосанитарни мерки;

  – политика в областта на конкуренцията;

  – митници и улесняване на търговията;

– диалог относно инструментите за търговска защита;

– по-голямо либерализиране на търговията с услуги и защита на инвестициите;

– търговия и устойчиво развитие;

– проучване на възможностите за подобряване на преференциалните концесии, дадени в рамките на споразумението за свободна търговия във връзка със селскостопански продукти, преработени селскостопански продукти и рибни продукти, като се вземат предвид селскостопанската политика на двете страни и чувствителността и особеностите на тези продукти.

6.3 Улесняване на достъпа до пазара за промишлените продукти

6.3.1 Свободно движение на промишлените продукти (хармонизирани области ЕС)

Улесняване на достъпа до пазара за промишлените продукти. Продължаване на хармонизирането на мароканското законодателство за промишлените продукти с международното и европейското законодателство и практики

- В рамките на напредналия статут продължаване на привеждането на действащото законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС и на прилагането му чрез повишаване на нивото на инфраструктурите за осигуряване на качество.

- Продължаване на сближаването на законодателствата относно стандартите, техническото регулиране и оценката на съответствието с оглед на постепенното хармонизиране с европейската правна рамка на хоризонтално равнище и в приоритетните сектори.

- Укрепване на институциите, отговарящи за стандартизацията (IMANOR), акредитацията (COMAC), оценката на съответствието, метрологията и надзора на пазара, по-конкретно чрез обмен на информация и експертен опит и чрез интегриране в европейските и международните структури, включително присъединяване към Европейската организация за акредитация.

- Договаряне на споразумение за оценка на съответствието и приемане на промишлените продукти в секторите от взаимен интерес, в които законодателството и стандартите са същите като тези в ЕС.

6.3.2 Премахване на ограниченията (нехармонизирани области на ЕС)

Улесняване на движението на стоки и подобряване на административното сътрудничество

- Продължаване на премахването на дискриминационните мерки и осигуряване на възможности заинтересованите страни да представят установените проблеми.

- Укрепване на централното звено за контакт и звеното за информация, които бяха създадени по силата на Споразумението относно техническите бариери пред търговията с цел улесняване на предаването на информация и сътрудничеството между ЕС и Мароко, както и с икономическите оператори.

- Продължаване на анализа на мароканското законодателство относно етикетирането, състава, производството и описанието на продуктите, за да може то да бъде сближено с действащите общи принципи в ЕС.

- Установяване и анализиране на нетарифните пречки и улесняване на премахването им чрез Евро-средиземноморския механизъм за улесняване на търговията.

6.4 Санитарни и фитосанитарни въпроси

Подобряване на здравето на животните и растенията, осигуряване на безопасност на хранителните продукти и храните за животни и улесняване на търговията между Мароко и ЕС

- Продължаване на прилагането на споразумението на СТО относно прилагането на санитарните и фитосанитарните мерки и международните стандарти на Световната организация за здравеопазване на животните, Международната конвенция по растителна защита и *Codex Alimentarius*.

- Осъвременяване на правилата относно здравето на животните и растенията, безопасността на хранителните продукти и храните за животни и хуманното отношение към животните, като целта е да се постигне сближаване с равнището на защита и правилата на ЕС, включително правилата за хигиена, идентифициране и проследяемост, правилата относно живите животни, хранителните продукти, храните за животни, рибните продукти и т.н., и по-конкретно:

  – приемане на законодателните и нормативните текстове, изготвени и одобрени по проекта за побратимяване, финансиран от ЕС през периода 2007—2009 г.;

  – приемане на текстовете за прилагане на Закон № 28-07 относно безопасността на хранителните продукти.

- Насърчаване на модернизирането на хранително-вкусовата промишленост, включително на риболовната промишленост, по отношение на хигиенните и санитарните стандарти съгласно Закон № 28-07.

- Сътрудничество в сферата на регистрирането на пестициди, контрола върху отпадъци и замърсители в хранителните продукти и продуктите за животни и предприемане на мерки за защита срещу въвеждането на организми, които са вредни за растенията или за растителните продукти.

- Сътрудничество с Националната служба за безопасност на храните с цел:

  – подобряване на предотвратяването и изкореняването на заразните болести по животните;

– прилагане на новата нормативна уредба относно безопасността на хранителните продукти (Закон № 28-07);

– привеждане на пунктовете за инспекция по границите в съответствие със стандартите;

– модернизиране на лаборатории с оглед на акредитирането им.

- Продължаване на сътрудничеството с Националната служба за безопасност на храните с цел въвеждането на система за регионализация в областта на здравето на животните, чрез която ще се улесни износът на Мароко в рамките на споразумението за свободна търговия със стоки между Мароко и Европейския съюз.

- Продължаване на сътрудничеството за предупреждение по санитарни въпроси и участие в системата за ранно предупреждение съгласно реда и условията на ЕС.

- Продължаване на участието на Мароко в системата TRACES *(Trade Control and Expert System)*.

- Сътрудничество с Националната служба за безопасност на храните с цел установяването в Мароко на система за акредитиране на предприятията от хранително-вкусовата промишленост (хранителни продукти от животински произход). Системата трябва:

  а) да гарантира защитата на здравето на потребителите в Мароко;

  б) да бъде средство за установяване на по-голяма прозрачност, предвидимост и доверие в извършваните проверки и в този смисъл за улесняване на търговията;

  в) да се основава на оценката на ефикасността на официалните системи за проверка и сертифициране на държавите износителки (а не на конкретни продукти или предприятия) съгласно указанията и принципите на международните стандарти и по-специално на стандарт CAC/GL 26-1997 от Codex Alimentarius;

  г) да гарантира ефикасното и ефективното използване на ресурсите на Националната служба за безопасност на храните.

Сближаване: За постигането на тези цели Мароко ще определи приоритети и ще приеме необходимите законодателни и нормативни текстове (например текстовете за прилагане на Закон № 28-07 относно безопасността на хранителните продукти, както и проектите на текстове, изготвени и одобрени по проекта за побратимяване, финансиран от ЕС през периода 2007—2009 г.). Във връзка със сближаването на нормативната уредба и с подкрепата на ЕС Мароко ще вземе под внимание съответното европейско законодателство във ветеринарната и фитосанитарната област.

6.5 Селско стопанство и рибарство

Селско стопанство

Модернизиране на селскостопанския сектор и увеличаване на капацитета му в контекста на либерализирането на търговията и в съответствие с перспективите в Плана за зелено Мароко:

- Развиване на солидарното селско стопанство (втори стълб от Плана за зелено Мароко), а именно дребното селско стопанство в уязвимите и трудните региони. Приоритетните действия, които се вписват в укрепването на предложените програми за партньорство, са:

  – Развиване на отглеждането на дървесни видове в планинските райони с цел борба с бедността;

  – Създаване на местни продукти, като се определят области, представляващи интерес и за двете страни;

  – Подобряване на икономическия контекст в селскостопанския сектор, по-конкретно в сферата на механизирането, търговията, услугите за дребните селскостопански производители, иновационните технологии, научните изследвания за повишаване на продуктивността и качеството и т.н.);

  – Развиване на качествено производство, включително на биологично производство;

  – Сътрудничество в областта на географските указания;

  – Опазване на природните ресурси и биологичното разнообразие.

- Насърчаване на качественото производство и укрепването на връзките между различните отрасли.

- Улесняване, засилване и насърчаване на създаването на партньорства между професионалните организации на мароканските селскостопански производители и европейските им колеги.

- Стартиране на преговори за сключването на двустранно споразумение за защита на географските указания в срок от три месеца след влизането в сила на споразумението за либерализиране на търговията със селскостопански продукти, продукти на хранително-вкусовата промишленост и рибни продукти.

- Оказване на подкрепа на Мароко, за да може в краткосрочен план страната да изпълни условията за участие в пилотните проекти за развитие на селските райони (ENPARD), а в средносрочен план – да бъде изготвен многогодишен график за изпълнението на инициативата ENPARD.

Нормативно уреждане и стандартизиране на съответствието, което не е свързано със здравето, и кодекси за добри практики по отношение на селскостопанските и рибните продукти

- Сближаване на законодателствата за стандартизиране на съответствието, което не е свързано със здравето, и изготвяне на кодекси за добри практики относно селскостопанските продукти и рибните продукти с оглед на постепенното хармонизиране с европейската правна рамка.

- Укрепване и даване на насоки на институциите, които отговарят за посочените по-горе аспекти във връзка със селскостопанските и рибните продукти (Независимата служба за контрол и координиране на износа, Националната служба за безопасност на храните и други), по-конкретно посредством обмен на информация и интегрирането им в европейските и международните структури.

- Повишаване на квалификацията на служителите във връзка с прилагането на нормативната уредба и на стандартите за съответствие, което не е свързано със здравето.

Улесняване на търговията чрез премахването на съществуващите нетарифни бариери за селскостопанските и рибните продукти

- Осъвременяване на мароканското законодателство относно етикетирането, състава, производството, представянето на хранителните продукти и описанието на селскостопанските и рибните продукти.

- Сближаване на действащите общи принципи в ЕС относно етикетирането на продуктите, съдържащи месо, съдържанието на мазнини и т.н.

По-добро сближаване на нормативната уредба във връзка с Плана за зелено Мароко в съответствие с целта за сближаване

- Увеличаване на правния капацитет и на капацитета във връзка със селскостопанската политика: представяне на вътрешните и външните нормативни механизми на ЕС, а именно различните механизми за обща организация на пазарите на селскостопански продукти и ОСП.

- Осъвременяване на стратегическия подход към продуктите и пазарите като допълнение към новата политика за модернизиране на селското стопанство.

Рибарство

Установяване на рамка за управление на рибарството в съответствие със съдържанието и целите на стратегията Halieutis и с общата политика за рибарството, като тази рамка ще засяга опазването и трайното използване на рибните ресурси и области от взаимен интерес

- Осигуряване на устойчивостта на ресурсите (тема 1 от плана Halieutis):

  – По-активни научни изследвания;

  – Повсеместно внедряване на системата за управление на рибарството чрез въвеждането на общ допустим улов (ОДУ);

  – Модернизиране на риболовния флот и съответно адаптиране на риболовното усилие;

  – Продължаване на борбата с незаконния, недекларирания и нерегулирания риболов;

– Стимулиране на развитието на аквакултурите.

- Оптимизиране на производството (тема 2 от плана Halieutis):

  – Модернизиране на пристанищните инфраструктури и на местата за слизане на брега, свързани с риболовната дейност;

  – Ефикасно управление на пристанищните обекти.

- Подобряване на остойностяването на рибните продукти и на условията за пускането им на пазара (теми 2 и 3 от плана Halieutis):

  – Улесняване на достъпа на предприятията до качествени суровини;

  – Стимулиране на разнообразяването и ориентирането на промишленото производство към пазарите, предлагащи най-големи възможности;

  – Структуриране и придаване на динамика на вътрешния пазар;

  – Улесняване на търговията с рибни продукти, с което ще се допринесе за установяването на зона за свободна търговия.

- Включване на хоризонтални въпроси:

  – Публично управление: засилване на консултативната роля на професионалните асоциации и насърчаване на диалога между различните сегменти на рибарството;

  – Правни текстове: консолидиране, поясняване и актуализиране;

  – Контрол и надзор: укрепване на средствата за контрол и надзор на всички етапи;

  – Качество и хигиена: въвеждане на средства и механизми, даващи възможност за проследяемост на всички етапи [връзка с точка 5.4];

  – Човешки ресурси и заетост: създаване на обсерватория на трудовата заетост в сектора на рибарството (условия на работа, изтъкване на ролята на жените в сектора, мерки за приспособяване към икономическата среда);

  – Създаване на центрове за конкурентоспособност.

Сближаване: За изпълнението на тези цели Мароко ще вземе предвид, с подкрепата на ЕС, регламента относно опазването и устойчивата експлоатация на рибните ресурси в рамките на общата политика в областта на рибарството (ЕО № 2371/2002 и свързаните с него актове) и конкретните разпоредби на общата политика за рибарство в областите от взаимен интерес, а именно:

– Включване на измерението, свързано с околната среда;

– Контрол, проследяване и надзор;

– Оказване на подкрепа за научни изследвания.

Изпълнение на стратегията Halieutis в съответствие с целта за нормативно сближаване, насочено основно към устойчивостта на рибните ресурси.

- Продължаване на приемането и прилагането на нова подходяща правна рамка, чрез която в националното законодателство ще бъдат включени действащите европейски правила за борба с незаконния, недекларирания и нерегулирания риболов, и по-специално Регламент (ЕО) № 1005/2008 от 29 септември 2008 г. за създаване на система на Общността за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недекларирал и нерегулиран риболов.

- Увеличаване на капацитета за проследяване и контрол на риболова и на законното движение на рибни продукти на всички етапи. Този капацитет включва:

  – служители, които са надлежно обучени за изпълнението на тези нови задачи;

  – средства за електронно управление на данните, съвместимо със стандартите на ЕС, за който основно са предназначени мароканските рибни продукти;

  – сателитно проследяване на разположението на риболовните кораби.

- Продължаване на приемането и прилагането на правна рамка, чиято цел е опазване на морската среда и предотвратяване на замърсяването ѝ.

- Осигуряване на подходящо оборудване и средства за научни изследвания и проследяване за Националния институт за изследвания в областта на риболова, който отговаря за качеството на морската среда.

- Развиването на аквакултурите и оказването на подкрепа за институцията в тази област (Национална агенция за развитие на аквакултурите) чрез приемането на стимулираща правна рамка, в която са спазени международните стандарти за опазване на околната среда, е начин за насърчаване на инвестициите в тази област.

- Продължаване на модернизирането на риболовния флот, без да се увеличава капацитетът за риболов.

- Осигуряване на въвеждането и безусловното спазване на стандартите, приети от международните и регионалните организации за управление на рибарството, и по-конкретно от Международната комисия за опазване на рибата тон в Атлантическия океан и Генералната комисия по рибарство за Средиземно море.

- Принос за регулиране на риболовното усилие в зависимост от степента на експлоатация на ресурсите.

- Насърчаване на използването на селективни риболовни съоръжения.

- Принос за предотвратяване на замърсяването от корабите.

- Прилагане на необходимите стандарти и изисквания по отношение на обучението и здравето на морските лица.

- Засилване на капацитета за търсене и спасяване на хора в морето.

6.6 Свобода на установяване, дружествено право, счетоводство и одит

Установяване

Улесняване на установяването и подобряване на бизнес климата

- Насърчаване на благоприятни условия за дружествата, като се наблегне по-специално на реформата на съдебната система, опростяването на процедурите и намаляването на бюрокрацията.

- Въвеждане на мерки, които ще дадат възможност за създаването на предприятия онлайн.

- Засилване на капацитета на мароканската агенция за развитие на инвестициите в качеството ѝ на координатор за чуждестранните инвестиции.

- Установяване на редовен диалог с представителите на чуждестранните инвеститори с цел подобряване на условията за установяване.

- Засилване на сътрудничеството с евро-средиземноморските агенции за насърчаване на инвестициите.

Сближаване: За изпълнението на тези цели Мароко трябва да обърне специално внимание на:

– опростяването на административните процедури (като се гарантира, че административните процедури във връзка с достъпа и упражняването на дейности по предоставянето на услуги са прозрачни и пропорционални и се основават на обективни критерии, с което се осигуряват предвидимост и правна сигурност за доставчиците на услуги).

– оказването на съдействие на доставчиците на услуги при извършване на административните процедури (като се увеличи наличната информация или се въведат механизми от типа „обслужване на едно гише“ за доставчиците на услуги);

– повсеместно въвеждане на системата за електронно управление във всички регионални центрове за инвестиции в Мароко.

Дружествено право

Хармонизиране на дружественото право, за да се осигури защитата на всички страни и да се улеснят дейностите на предприятията

- Осигуряване на по-добра защита за акционерите и другите страни в съответствие с европейските стандарти и практики в областта.

- Финализиране на кодекса за добро управление за различните видове предприятия и публични образувания в съответствие с европейските и международните стандарти и проследяване на прилагането на всички действащи кодекси.

- Продължаване на съдействието, оказвано на Мароканския институт на администраторите с цел запознаване, предаване и разпространяване на принципите за добро управление на предприятията (срещи, дискусионни форуми, интернет сайтове…) и осигуряване на извършването на стратегически действия и научни изследвания в сферата на управлението на предприятията (публикации, изследвания, обсерватория на управлението на предприятията).

- Финализиране на актуализирането на търговския регистър и на системата за публикуване в официалния бюлетин за информирането на трети страни.

Сближаване: За изпълнението на тези цели Мароко ще вземе под внимание, в сферата на нормативното сближаване и с подкрепата на ЕС, европейските стандарти в областта на дружественото право.

Счетоводство и одит

Прилагане на европейските и международните счетоводни стандарти и стандарти за одит, особено за дружествата, търгувани на борсата

- Продължаване на усилията за насърчаване на подготвянето на висококачествени специалисти в областта на одита.

- Продължаване на предприетите вече мерки за насърчаване на приемането и прилагането от страна на дружествата, търгувани на борсата, на международните и европейските счетоводни стандарти и стандарти за одит, а именно:

  – Четвърта директива на Съвета от 25 юли 1978 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора, относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества (78/660/ЕИО);

  – Седма директива на Съвета от 13 юни 1983 г., приета на основание член 54, параграф 3, буква ж) от Договора, относно консолидираните счетоводни отчети (83/349/ЕИО);

  – Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на международните счетоводни стандарти;

  – Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети.

6.7 Услуги, финансови услуги и пощенски услуги

Продължаване на развиването на секторите на услугите в Мароко

- Сближаване на мароканското законодателство с това на ЕС в сферата на нормативната уредба с общо или секторно приложение.

- Стимулиране на развитието на електронната търговия.

- Увеличаване на капацитета за оценяване на търговията с услуги.

- Въз основа на рамката, която трябва да бъде предвидена в протокола относно търговията с услуги и установяването, улесняване на дискусиите за взаимното признаване на професионалните квалификации с цел създаване на благоприятни условия за мобилност на доставчиците на услуги.

Сближаване: За изпълнението на тези цели Мароко ще вземе предвид:

– Директива 2000/31/ЕО за електронната търговия;

– Директива 2006/123 относно услугите на вътрешния пазар (работа във връзка с обслужването на едно гише, систематизиране на принципите за административно опростяване и на електронните административни процедури, предприети при транспонирането на Директива 2006/123).

Финансови услуги

Продължаване на реформата на финансовите услуги (банки, застраховане и пазар на капитали) в сферата на нормативната уредба и надзора посредством сближаване с европейските стандарти (финансовият сектор е определен за приоритетен за сближаването)

- Продължаване на прилагането на рамката Базел II, както и на измененията ѝ (Базел III).

- Въвеждане на подходяща система за гарантиране на банковите депозити.

- Продължаване на укрепването на пруденциалната нормативна рамка за финансовите пазари, която трябва да бъде сближена с тази на ЕС.

- Продължаване на засилването на прерогативите и на повишаването на ефикасността и независимостта на органите за надзор на финансовите институции, финансовите пазари и застрахователните дружества съгласно международните стандарти; развиване на макропруденциалния надзор.

- Укрепване на институционалната и нормативната рамка с оглед на развитието на пазарите на застрахователни услуги и ценни книжа.

- Продължаване на повишаването на ефикасността и надеждността на финансовия надзор в съответствие с препоръките на Международния валутен фонд в доклада относно програмата за оценяване на финансовия сектор.

Сближаване: За изпълнението на тези цели Мароко ще вземе предвид достиженията на правото на ЕС (след като бъдат анализирани различията, а приоритетите бъдат оценени въз основа на анализиране на разходите и ползите от сближаването, и в зависимост от средствата, които ще бъдат необходими за извършване на сближаването; вж. приложение II).

Пощенски услуги

Продължаване на развиването на пощенския сектор в Мароко

- Обмен на опит и експертни знания във връзка с нормативната уредба в пощенския сектор, включително с оглед на сближаването на нормативната рамка с тази на ЕС.

- Обмен на опит с цел постигането на по-високо качество на услугите.

- Обмен на опит и експертни знания с цел увеличаване на капацитета за оценяване на пазара на пощенски услуги и предвид перспективите за растеж, които предлага електронната търговия.

- Установяване на ясни правила относно разрешенията, издадени на определен доставчик на услуги, извършващ дейност в сегмент от пазара на пощенски услуги, който е отворен за конкуренцията.

- Предприемане на действия за установяването на ясни правила относно универсалната услуга: предлагане на пощенски услуги с определено качество, които се предоставят постоянно на цялата територия на една страна, на достъпни цени за всички потребители, като се уточняват редът и условията за финансирането на това предлагане.

- Предприемане на мерки, с които се гарантира, че решенията и процедурите на нормативния и регулаторен орган са безпристрастни спрямо всички участници на пазара, и предотвратяване на всякакви практики, които нарушават конкуренцията на пазарите на пощенски и куриерски услуги.

- Предприемане на действия за възможно най-скорошно създаване на регулаторен и нормативен орган, който няма да бъде свързан юридически с нито един доставчик на пощенски и куриерски услуги и няма да зависи от такъв доставчик.

Сближаване: Директива 97/67/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 1997 г. относно общите правила за развитието на вътрешния пазар на пощенските услуги в Общността и за подобряването на качеството на услугата, изменена с директиви 2002/39/ЕО и 2008/06/ЕО.

6.8 Движение на капитали и текущи плащания

Отбелязване на напредък за постепенното отваряне на капиталовата позиция

- Продължаване на постепенното отваряне на капиталовата позиция.

- Обмен на добри практики във връзка с преминаването към пълно отваряне на капиталовата позиция.

- Установяване на механизъм за надзор на движението на капитали.

6.9 Обществени поръчки

Повишаване на прозрачността и ефикасността на процедурите за възлагане на обществени поръчки и концесии

- Продължаване на сближаването на мароканското законодателство с европейските стандарти, за да има откритост, прозрачност, равен достъп до информация и конкуренция.

- Установяване на ефикасна и независима система за уреждането на спорове във връзка с процедурата за възлагане.

- Продължаване на осъвременяването на процедурите за управление и проследяване на изпълнението на договорите за обществени поръчки, и по-специално, продължаване на въвеждането на електронни процедури.

- Въвеждане на стандарти за процедурите за възлагане на обществени поръчки на публичните дружества и предприятия, които са създадени специално за удовлетворяването на нужди от общ интерес и нямат промишлен или търговски характер.

- Усъвършенстване на режимите за закупуване на мрежови оператори във водния, енергийния и транспортния сектор и в сектора на пощенските услуги.

- Организиране на ефикасно обучение за купувачите/държавните разпоредители и местните администрации, както и за служителите, отговарящи за контрола върху възлагането и изпълнението на обществените поръчки.

Сближаване:

- Във връзка с процедурите за възлагане на обществени поръчки и концесии — директиви 2004/17/ЕО и 2004/18/ЕО.

- Във връзка с усъвършенстването и придаването на по-голяма ефикасност на процедурите за обжалване при възлагането на обществени поръчки и концесии — директиви 89/665/ЕИО и 92/13/ЕИО, изменени с Директива 2007/66/ЕО.

6.10 Политика в областта на конкуренцията

Установяване на съвременна рамка за политиката в областта на конкуренцията и увеличаване на капацитета на регулаторните органи в областта на конкуренцията за прилагането ѝ

- Реформиране на Закон № 06/99 с цел консолидиране на настоящата институционална организация в областта на конкуренцията, като на една-единствена институция (Съвета по конкуренция, нов конституционен орган)

бъдат дадени всички правомощия за осъществяването на политиката за конкуренция, статут, чрез който се гарантира независимо управление, правомощие за самосезиране с възможност за разследвания под съдебен контрол и правомощия за вземането на решения за принудително изпълнение с възможност за издаването на становища със задължителен, а не само с консултативен характер.

- Увеличаване на административния капацитет за прилагане на конкурентното право и идентифициране на евентуални действия за сътрудничество (техники за анализиране на пазарите, провеждане на проучвания, свързани с конкуренцията, упражняване на контрол върху концентрациите, обработване на документацията във връзка със спорове).

- Координиране и съгласуване на действията между органа по конкуренция и секторните регулатори, като Съветът по конкуренция разполага с изключително правомощие при борбата с практиките, нарушаващи конкуренцията, и при контрола върху икономическите концентрации.

- Осигуряване на специализирано обучение за съдиите, които работят по дела и обжалвания в областта на конкуренцията.

- Насърчаване на постепенното прилагане на действащото рамково законодателство в Мароко, по-конкретно зачитане на принципите на недискриминация, прозрачност и справедливост на процедурите.

6.10.1 Държавна помощ

Установяване на обща дефиниция за държавната помощ, освобождаванията и тяхната роля в областта на конкуренцията

- Редовно актуализиране на отчетите.

- Поставяне на акцента върху усъвършенстване на дефиницията за държавна помощ и на методиката за счетоводно ѝ отчитане.

- Задълбочаване на обмена на информация относно държавната помощ и преките бюджетни помощи и определяне на отражението им върху конкуренцията.

- Изготвяне на обща дефиниция за характера на държавната помощ и за съвместимостта ѝ с принципите на конкуренцията.

6.11 Интелектуална и индустриална собственост

Извършване на постепенно сближаване с равнището на защита в ЕС и засилване на ефективното прилагане на съответните разпоредби, като се вземе предвид хармонизирането на националното законодателство със споразумението на СТО във връзка с международните споразумения относно защитата на правата върху интелектуалната собственост (свързани с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост)

Конкретни цели

- Сближаване на мароканското законодателство със законодателството на ЕС[3]:

  – Идентифициране на съществуващите различия в сферата на правата върху интелектуалната собственост (патенти, скици и модели, марки);

  – Изготвяне и прилагане на законодателство, съдържащо законодателно сближаване в областта на патентите, скиците и моделите, марките (ср. текущото сътрудничество с Европейското патентно ведомство);

  – Анализиране на съществуващите различия в областта на авторското право и сродни права и изготвяне и прилагане на законодателство, съдържащо това необходимо законодателно сближаване.

- Засилване на административния и съдебния капацитет:

  – По-активно прилагане на правата върху интелектуалната собственост при въвеждането на ефикасни възпиращи мерки и мерки за противодействие (правосъдие, митници);

  – Продължаване и ускоряване на работата по целите за развитие на Мароканската служба за индустриална и търговска собственост с оглед на постигането им до 2015 г.;

  – Идентифициране на потребностите, провеждане на обучения и извършване на анализи и внасяне на подобрения в информационните и разузнавателните системи (Мароканска служба за индустриална и търговска собственост);

  – Анализиране на потребностите и засилване на административния капацитет на Мароканската служба за авторските права;

  – Продължаване на сътрудничеството с Европейското патентно ведомство и Службата за хармонизация във вътрешния пазар;

- Координиране, сътрудничество и разпространяване на информация във връзка с борбата с фалшифицирането и пиратството:

  – Активизиране на усилията с цел ефикасно зачитане на правата върху интелектуалната собственост, по-конкретно чрез засилване на съдебния надзор;

  – Продължаване на прилагането и укрепване на средствата за борба на място с фалшифицирането и пиратството посредством засилване на правомощията и административния капацитет, предоставен на митниците и съдебната власт;

  – Анализиране и оценяване на въздействието от фалшифицирането и пиратството върху националните прояви на творчество и новаторството;

[3] Постепенно сближаване с Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно упражняването на права върху интелектуалната собственост и с Регламент 1383/2003 относно намесата на митническите органи.

– Привличане на вниманието на обществеността към важността на правата върху интелектуалната собственост за икономическия растеж на страната;

– Сътрудничество с частния сектор и съответните други институции и извършване на редовни действия за борба с фалшифицирането и пиратството (план за действие на Националния комитет за индустриалната собственост и борбата с фалшифицирането, диалог с асоциациите и т.н.).

- Сътрудничество и преговори:

  – Приключване на преговорите за споразумение за валидиране с Европейското патентно ведомство;

  – Продължаване и засилване на сътрудничеството между органите на държавите членки и на други държави и Мароканската служба за индустриална и търговска собственост;

  – Сътрудничество при прилагането на Търговското споразумение за борба с фалшифицирането и при координирането на борбата с фалшифицирането;

  – Продължаване на сближаването на мароканското законодателство с европейските стандарти, финализиране на присъединяването към конвенциите, предвидени в член 39 от Споразумението за асоцииране, и изпълнение на Евро-средиземноморската харта за предприятията в частта ѝ за иновациите.

Сближаване: За изпълнението на тези цели Мароко ще вземе предвид действащите достижения на правото на ЕС; вж. приложение II.

6.12 Митници

Продължаване на засилването на капацитета на митническата администрация и на хармонизирането на митническото законодателство с международните стандарти и стандартите на ЕС и продължаване на прилагането на митническите мерки за улесняване на обмена, като едновременно с това се гарантира сигурността на международната логистична верига

- Въвеждане на процедурата за взаимно признаване на одобрените икономически оператори:

  – Анализиране на процедурата и статута на одобрените икономически оператори в Мароко;

  – По-активен диалог относно системата на одобрените икономически оператори въз основа на анализа на процедурата и статута, установени в Мароко, с оглед на евентуалното взаимно признаване на одобрените икономически оператори.

- Продължаване на работата с цел да се установи координирано управление с останалите гранични служители (обслужване на едно гише).

- Сключване на Регионалната конвенция относно паневро-средиземноморските преференциални правила за произход и прилагане на тази конвенция.

- Участие и асоцииране на Мароко в преразглеждането на паневро-средиземноморските правила за произход, съдържащи се в Регионалната конвенция.

- Реформиране на веригата за контрол:

  – Подобряване на предварителния контрол чрез организирането на работни ателиета, планирането на посещения на пилотни оперативни звена, достъпа до професионална информация и създаването на база данни за движението на транспортните средства и стоките;

  – Подобряване на системата за последващ контрол чрез прилагането на най-добрите практики и осигуряването на технически средства под формата на специфични компютърни приложения;

  – По-активно използване от страна на мароканските митници на компютризиран анализ на риска и по-активен обмен на компютърни данни за търговските операции (митници в международна мрежа).

- Развиване на публичното/частното партньорство, по-конкретно в рамките на Обсерваторията по етика, за да може този орган да функционира ефикасно въз основа на принципите от Декларацията от Аруша на Световната митническа организация.

- Прилагане и непрестанно актуализиране на комбинираната номенклатура.

- Участие на Мароко в програмата на ЕС „Митници 2013“ и във всяка бъдеща програма в сферата на митниците, в която могат да участват трети държави.

6.13 Политика за предприятията

Мароко поема ангажимента да прилага Евро-средиземноморската харта за предприятията, която е общ референтен документ за средиземноморските държави, включително за Мароко, с цел подобряване на инвестиционния климат, стимулиране на предприемаческия дух и насърчаване на инвестициите и достъпа до пазара в евро-средиземноморския регион.

Подобряване на бизнес климата и условията за развиването на конкурентоспособни предприятия и насърчаването на инвестициите

- Подобряване на бизнес климата и продължаване на прилагането на Евро-средиземноморската харта за предприятията, като се вземат предвид заключенията от съвместната оценка от 2008 г., която бе изготвена въз основа на 77 показателя за десетте области на действие от хартата[4]. Поемане на специален ангажимент за отбелязване на напредък в следните области:

[4] Опростени процедури за предприятията, обучение и формиране на предприемачески дух, усъвършенстване на уменията, по-лесен достъп до финансиране и благоприятно данъчно облагане на инвестициите, по-добър достъп до пазара, иновации, силни професионални

– Реформа на нормативната уредба и опростяване на административните процедури;

– Достъп до финансиране;

– Политика на иновации;

– Човешки капитал (придобиване на предприемачески дух и усъвършенстване на уменията).

- Насърчаване на междуведомственото координиране и координирането между всички представители на публичния и частния сектор, засегнати от развитието на предприятията и насърчаването на иновациите.

- Насърчаване на дейността на Националния комитет по създаване на бизнес климат, който даде възможност за по-бързото идентифициране и осъществяване на реформи в сферата на бизнес климата, по-конкретно във връзка с опростяването и по-голямата прозрачност на административните процедури, осъвременяването на нормативната уредба относно бизнес климата и по-доброто решаване на търговски спорове.

- Създаване на регионални комитети по бизнес климат.

- Извършване на съвместна оценка на отбелязания напредък в цялата страна и на ползата от този напредък за предприятията, като се участва в регионални оценки и се дефинират резултатите въз основа на общи показатели.

- Преразглеждане на Евро-средиземноморската харта за предприятията, за да се обърне по-голямо внимание на потребностите на малките и средните предприятия, като за основа се използва Small Business Act за Европа. Обръщане на специално внимание на равенството между жените и мъжете, на социалната отговорност на предприятията и на опазването на околната среда.

- Осигуряване на по-добро приемане на инвеститорите и на по-добро локализиране на инвестициите на местно равнище.

- Развиване на търговските и технологичните промишлени инфраструктури за приемане, по-конкретно на центровете за иновации, и стимулиране на създаването на клъстери.

- Установяване на благоприятна рамка за развитието на научните изследвания и иновациите.

- Подобряване на достъпа до промишлените зони чрез улесняване на прехвърлянето на недвижимо имущество и на получаването на разрешение за строителство.

- Мобилизиране на местните предприятия около чуждестранните инвестиции с цел стимулиране на местните иновации и икономическо развитие.

асоциации, системи и услуги в подкрепа на качеството в предприятията, евро-средиземноморски мрежи и партньорства, предоставяне на ясна и целенасочена информация за предприятията.

- Насърчаване на създаването на мароканси център за иновации и на неговата дейност.

- Създаване на статут на младо иновативно предприятие и на самостоятелен предприемач.

- Оказване на по-голяма подкрепа за най-малките предприятия в контекста на национална стратегия за тази категория предприятия.

- Подобряване на средствата за съдебна защита за предприятията (включително малките и средните предприятия) чрез разработването на алтернативни методи за решаване на конфликтите (медиация и арбитраж).

- Подобряване на качеството и намаляване на срока за обработване на съдебните решения, издадени от търговските съдилища.

- Засилване на сътрудничеството със средиземноморските партньори в сферата на борбата с пиратството и фалшифицирането, по-конкретно чрез обмен на информация и опит в тази сфера.

- Създаване и разгръщане от страна на Националната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия на мароканска обсерватория на малките и средните предприятия като средство за анализиране и наблюдение на мрежата от предприятия.

6.14 Сътрудничество в областта на промишлеността

Увеличаване на привлекателността на капиталите за научни изследвания

- Оказване на подкрепа за трансфера на технологии и промишленото партньорство.

- Създаване на зони от предприятия и центрове, като акцентът се поставя върху научните изследвания и развитието в структуроопределящите сектори на мароканската икономика.

- Насърчаване на побратимяването и партньорството с европейските клъстери.

- Засилване на обмена на опит и на най-добри практики в областта на научните изследвания, развитието и промишлените иновации, и по-специално аспектите, свързани със създаването на клъстери, технологични платформи или технологични паркове по модела на центровете за иновации.

- Предприемане на партньорски действия във връзка с предприемането и развиването на промишлена дейност, свързана с възобновяемата енергия, в рамките на националната енергийна стратегия.

Продължаване на диалога за бъдещето на текстилния сектор/сектора на облеклото

- Продължаване на все по-активния обмен на добри практики между националните администрации, промишлените асоциации, предприятията,

центровете за научни изследвания и останалите социални партньори, които участват в сектора на текстилни продукти и облекло в региона.

- Задълбочаване на дискусиите не само относно предизвикателствата, пред които е изправен секторът на текстилни продукти и облекло, но и относно възможните бъдещи ориентации и конкретните действия за обновяване на сектора и повишаване на конкурентоспособността на текстилните продукти и облеклото в евро-средиземноморския регион.

Насърчаване на диалога относно промишлените сектори

- Засилване на обмена на добри практики и дискусиите между различните национални партньори, участващи в промишления сектор, не само относно предизвикателствата, пред които са изправени промишлените сектори, но и относно възможните бъдещи ориентации и конкретните действия за обновяване на националния сектор и повишаване на конкурентоспособността на Мароко.

- Засилване на диалога в множество сектори и/или области, свързани с промишлената политика, като политиката за малките и средните предприятия, туризма, космоса, суровините, стандартизирането и споразуменията за оценка на съответствието и приемане на промишлените продукти.

Насърчаване на устойчивото развитие на предприятията

- Стимулиране на трансфера на технологии и добри практики на управление и оптимизиране и на обмена на експертни знания в сферата на устойчивото развитие с цел оказване на съдействие на мароканските предприятия в усилията им за развитие.

Изпълнение на регионалните работни програми за евро-средиземноморско промишлено сътрудничество, в чието проследяване участва и Мароко

- Участие в дейностите за евро-средиземноморско промишлено сътрудничество на регионално равнище.

6.15 Защита на потребителите

- Продължаване на сближаването на мароканското законодателство с достиженията на правото на ЕС и финализиране на националната законодателна рамка в областта на защитата на потребителите.

- Засилване на административния капацитет за ефективното и конкретно изпълнение на политиката за защита на потребителите, по-специално Върховния съвет за потребителите и Мароканския център за потребителите.

- Продължаване от страна на Мароко на насърчаването на независимите марокански асоциации за защита на потребителите и създаване на фонд за финансиране на проекти, предлагани от мароканските потребителски асоциации.

- Създаване на Марокански център за потребителите.

6.16 Работници и координиране на социалната сигурност

Безусловно изпълнение на ангажиментите, поети по силата на разпоредбите на Споразумението за асоцииране относно работниците и координирането на социалната сигурност

- Установяване съгласно действащото законодателство на координиране на режимите за социална сигурност.

- Предприемане на мерки, с които се гарантира, че клаузата за равно третиране по отношение на условията на труд, възнаграждението и освобождаването от работа се прилага безусловно както за мароканските работници, така и за законно наетите на работа граждани на ЕС.

- Гарантиране на пълното прилагане на клаузата за недискриминация в сферата на социалната сигурност по отношение на работниците и членовете на техните семейства.

6.17 Статистика

Приключване на хармонизирането на мароканските стандарти с европейските и международните стандарти

- Приемане и прилагане на законопроектите за статистиката и продължаване на прилагането на плана за действие за 2013—2017 г.

- Продължаване на работата по хармонизиране на данните и статистическите методи, за да може статистическите данни да отговарят на добрите европейски практики.

- Продължаване на усъвършенстването и на количественото и качественото развитие на националната статистическа система.

- Създаване на обсерватория по търговска промишленост и нови технологии и на обсерватория по иновации.

- Сътрудничество на мароканската Служба по плащанията с европейските органи, отговарящи за изготвянето на статистически данни относно платежния баланс.

7. ТРАНСПОРТ, ЕНЕРГЕТИКА, ОКОЛНА СРЕДА, ИНФОРМАЦИОННО ОБЩЕСТВО, НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

7.1 Транспорт и инфраструктура

7.1.1 Развиване на инфраструктурната мрежа (пътища, магистрали, летища, пристанища и връзките с трансевропейските мрежи)

Провеждане на национална политика за транспорт и инфраструктура посредством създаване на качествена, добре функционираща, конкурентоспособна и устойчива транспортна система въз основа на следните насоки:

- Утвърждаване и укрепване на политиката за развитие и поддържане на транспортната инфраструктура и връзката ѝ с регионалните мрежи и особено с трансевропейските транспортни мрежи (ТЕТМ), както и насърчаване на участието на частни дружества в сектора.

- Развиване на логистичната конкурентоспособност на мароканската икономика, особено посредством създаване на логистични зони, развиване на икономическите участници и на човешките ресурси, както и оптимизиране на стоковите потоци.

- Насърчаване на мобилността и устойчивия транспорт посредством разработването на добре функциониращa транспортна система, щадяща околната среда и сигурността на стоки и хора.

- Насърчаване на сближаването на регулаторната и законодателната рамка с европейските и международните стандарти в областта на транспорта.

- Разработване на национална рамка за подготовката и мониторинга на Плановете за устойчиво градско развитие за потребителите и товарите в основните градове.

Регионален елемент

- Продължаване на участието в планирането на транспортните инфраструктури в страните от Средиземноморието, особено на бъдещата Транссредиземноморска транспортна мрежа и определянето на средствата за осъществяването ѝ, както и за подобряване на връзките с Трансевропейската транспортна мрежа.

- Продължаване на участието в развитието на системи за подобряване на качеството на сигналите чрез сателит, глобалните навигационни системи, приложения, основани на тези технологии, в средиземноморския регион и на нов регионален проект за Глобални навигационни сателитни системи в региона на Средиземно море II (Euromed GNSS II) за сателитна навигация

- Предприемане на необходимите мерки за улесняване в съответствие с Регионалния план за действие в областта на транспорта в страните от Средиземноморието, които имат за цел подобряването на функционирането на транспортната мрежа за повишаване на безпрепятственото движение на транспортните потоци между Мароко, регионалните партньори и ЕС.

7.1.2 Автомобилен транспорт и пътна безопасност

Провеждане на избрани мерки и реформи в сектора на автомобилния транспорт и на пътната безопасност

- Проучване на възможността за отваряне на Спогодбата за международни случайни превози на пътници, извършвани с автобуси, (Интербус) за участие на Мароко, за да се хармонизират практиките и нормите, отнасящи се до международния автомобилен превоз на пътници, с европейските стандарти и за да се гарантира прилагането им в отношенията между Мароко и държавите от ЕС.

- Разработване на обща интегрирана интермодална транспортна система.

- Насърчаване на сближаването с европейските и международните стандарти в областта на пътната безопасност.

- Създаване на режим на сертифициране за превоза на пътници и стоки, за да се гарантира равнопоставеното третиране в сектора на стоковия превоз и да се стимулира общественият пътнически транспорт.

- Укрепване на капацитета на органите, отговорни за прилагането на нормите в областта на социалното право и техническите изисквания за спазване на стандартите по международните конвенции и стандартите на ЕС в областта на превоза на опасни стоки, за внедряването на интелигентни транспортни системи и продължителността на периодите на управление и на почивка за професионалните водачи.

7.1.3 Железопътен транспорт

Провеждане на избрани мерки и реформи в сектора на железопътния транспорт

- Насърчаване на оперативната съвместимост между мароканските и европейските железопътни мрежи

- Сътрудничество за разгръщане на Европейската система за управление на железопътния трафик (ERTMS) с цел постигане на международните стандарти в тази сфера и повишаване на сигурността на пътуването с влак.

Регионален елемент

- Проучване на предимствата на регионалното сътрудничество за насърчаване на ефикасността, сигурността и оперативната съвместимост на системите за наземен транспорт (автомобилен, железопътен и градски).

- Продължаване на сближаването на регулаторната и законодателната рамка с европейските и международните стандарти в регионалния контекст.

7.1.4 Въздушен транспорт

Провеждане на избрани мерки и реформи в сектора на въздухоплаването

- Продължаване на изпълнението на съществуващата национална политика за въздухоплаването и привеждане в съответствие на разпоредбите за авиацията посредством приемане на проектозакон за Кодекс на гражданската авиация.

- Гарантиране на изпълнението на евро-средиземноморското авиационно споразумение от 2006 г. във всичките му части, най-вече за да се гарантира осъществяването на процеса на нормативно сближаване, определен в него.

- Тясно сътрудничество в областта на въздушната безопасност, по-конкретно чрез създаване на програма за развитие на оборудване за сигурност, която да обхваща укрепването на радарното покритие и повишаването на качеството на функционирането на системите за автоматизиране на въздушния контрол.

- Проучване на възможностите за участие на Мароко в Единно европейско небе във връзката с процеса на нормативно сближаване, предвиден в Евро-средиземноморското авиационно споразумение от 2006 г. Във връзка с това ще се проучи възможността за ранното ангажиране на Мароко в Комитета за единно небе.

- Продължаване на сътрудничеството в областта на управлението на въздушното движение

- Продължаване на постепенното ангажиране на Мароко с европейската програма за оценка на безопасността на чуждестранни въздухоплавателни средства (SAFA), в резултат на договореност за работа, подписано с Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ) на 23 март 2011 г.

- Започване на консултации с ЕС за постигане на договорености за улесняване на достъпа до оборудването за преместване на въздухоплавателни средства, загубили способност да се придвижват сами, на международните летища в Мароко

- Започване на консултации с ЕС за установяване на механизъм, който да позволи привеждане в съответствие на операторите на оборудване за аварийно-спасително и противопожарно обслужване на въздухоплавателните средства към международните и/или европейските стандарти, особено в областта на избора и закупуването на аварийно-спасително и противопожарно оборудване, както и за обучение, квалификация и/или сертифициране на персонала.

Регионален елемент

- Продължаване на сближаването на регулаторната и законодателната рамка с европейските и международните стандарти в регионалния контекст.

- Продължаване на сътрудничеството с ЕС и със средиземноморските партньори в рамките на участието в регионалния проект за въздухоплаването (Euromed Aviation).

- Продължаване на сътрудничеството и подкрепата в областта на сигурността посредством звеното за сътрудничество в областта на сигурността във въздухоплаването със страните от средиземноморския регион (MASC) към ЕААБ.

7.1.5 Морски транспорт

Провеждане на избрани мерки и реформи в морския сектор

- Задълбочаване на сътрудничеството с ЕС за сближаване на политиката на Мароко в областта на морската сигурност с тази на ЕС.

- Водене на диалог за пристанищните инфраструктури, подобряване на пристанищните услуги, хармонизиране на пристанищните процедури, управление и планиране на морското пространство, морска и пристанищна сигурност и безопасност и подобряване на морските маршрути между ЕС и Мароко, особено морските магистрали.

- Прилагане на ефикасни мерки за морска сигурност чрез въвеждането на системи за контрол на пристанищната държава и държавата на знамето и укрепването на капацитета на институционалните структури в морската администрация, за да може да изпълнява отговорностите си в областите на сигурност, безопасност и превенцията и контрола на замърсяването на моретата.

- Осъществяване на международните конвенции на ММО (Международната морска организация), както и резолюциите на Комитета по опазване на морската околна среда.

- За пристанищата, посочени за пристанища по морските магистрали, гарантиране на бързи, ефикасни и евтини административни процедури (процедури и административно координиране на инспекциите), както и високо качество на обслужването (пристанищни инфраструктури, пристанищни услуги, морски и интермодални услуги).

- Стартиране на диалог с Комисията за изготвяне на план за сътрудничество, особено за укрепване на капацитета, превенцията и борбата срещу замърсяването в Средиземно море, с оглед на перспективата за участие на Мароко в Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ).

Регионален елемент

- Продължаване на участието в регионалното сътрудничество относно морската политика, пристанищата и морските превози на къси разстояния.

- Продължаване на сътрудничеството с ЕС и със средиземноморските партньори в рамките на Международната морска организация и продължаване на участието в регионални проекти в средиземноморския регион относно морската сигурност и безопасност (SAFEMED) и относно морските магистрали (MEDAMOS).

7.1.6 Логистична верига

Провеждане на избрани мерки и реформи в сектора на логистиката

- Осъществяване на нова национална стратегия за развитие на логистичната конкурентоспособност на Мароко.

- Провеждане на диалог относно логистичната верига с цел включването на Мароко в стартираните от ЕС през 2007 г. дейности за подобряване на логистичната верига и осигуряването на нейната сигурност.

7.1.7 Транспортни професии

- Започване на консултации с ЕС с цел взаимно признаване на професионалните квалификации за транспортните професии, особено за екипажите в морския и въздушния транспорт.

Сближаване: За осъществяването на тези цели в областта на нормативното сближаване Мароко ще вземе предвид, с подкрепата на ЕС, европейските стандарти в областта на

автомобилния, железопътния, въздушния и морския транспорт и в сектора на пристанищата.

7.2 Енергетика

Укрепване на диалога относно енергийните политики и сближаването в институционалната и законодателната рамка с оглед на постепенното интегриране на енергийния пазар на Мароко в енергийния пазар на ЕС, като се отчитат особено екологичните предизвикателства

- Осъществяване на енергийни стратегии, хармонизирани със стратегиите на ЕС и основаващи се на целите за сигурност на енергийните доставки, конкурентоспособност и енергийна устойчивост.

- Продължаване на разработването и осъществяването на стратегии за развитие с ниско равнище на въглеродни емисии.

- Осъществяване на енергийната стратегия на Мароко в средносрочен и дългосрочен план (2020—2030 г.) и на Националния план за приоритетни действия.

- Укрепване на диалога по въпросите на енергетиката в рамките на Споразумението за асоцииране.

- Разработване и осъществяване на визия с перспектива до 2020 г. за укрепване на институциите и по-конкретно на Министерството на енергетиката и мините, включително относно неговите регионални действия.

- Укрепване на стратегическата система за наблюдение и мониторинг, с оглед на по-добро енергийно прогнозиране и планиране, включително енергийна статистика, по-специално чрез обмен на информация и експертен опит и подобряване на компетенциите за сближаване с европейските стандарти.

- Обмен на експертен опит и знания за задълбочаване и ускоряване на сближаването на политиките, особено в областта на природния газ и електроенергията, на практиките и на нормативната, институционалната, организационната, техническата и регулаторната уредба в енергийния сектор с достиженията на правото на ЕС.

- Диверсифициране на енергийните източници:

  – Сътрудничество за създаване на необходимите условия за развиване на използването на природен газ: законова и подзаконова уредба, технически и съпътстващи мерки;

  – Сътрудничество за разработване на алтернативни енергийни източници: технологична научноизследователска и развойна дейност в областта на битуминозните шисти и шистовия газ.

- Създаване на Национална схема за регулиране на енергетиката, особено в областта на електроенергията и природния газ, за постепенно сближаване с директивите на ЕС за електроенергията и природния газ. За целта приемане на

нормативни актове за електроенергията и природния газ и разпоредби за тяхното прилагане.

- Продължаване на реформите в секторите на електроенергията и природния газ с оглед на подобряване на резултатите от тях и тяхното постепенно либерализиране в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

Укрепване на регионалното енергийно сътрудничество

- Укрепване на ролята на Мароко в регионалното енергийно сътрудничество, най-вече с оглед на осъществяването на Средиземноморския план за слънчева енергия, в съответствие с осъществяването на Плана за приоритетни дейности 2008—2013 г. в рамките на Евро-средиземноморското енергийно партньорство, както и в съответствие с целите на Съюза за Средиземноморието.

- Продължаване на сътрудничеството в рамките на регионалните инициативи и проекти.

- Консолидиране и укрепване на междусистемните връзки и съществуващите инфраструктури за транзит през Мароко за свързването на електропреносните и газопреносните мрежи от южната и северната част на Средиземноморието.

- Постепенно интегриране на пазарите на електроенергия на Мароко, Алжир и Тунис.

- Укрепване на капацитета на Мароко за регионално складиране на енергийни продукти.

- Улесняване на финансирането на енергийните инфраструктури: постепенно сближаване на системата в Мароко с практиките в ЕС, особено за складирането на енергийни продукти.

Сътрудничество в сферата на ядрената безопасност

- Сътрудничество за създаване на необходимите условия за евентуално разработване на ядрена програма за граждански цели: обмен на информация и опит, разпоредби по въпросите на ядрената безопасност и радиологичната защита.

- Обмен на професионален и практически опит с оглед на създаването на регулаторна рамка, близка до правилата и практиките в ЕС, особено с оглед на това да се осигури по-високо равнище на ядрена безопасност и адекватно равнище на защита от йонизиращо лъчение.

- Сътрудничество с оглед на създаването в Мароко на независима национална агенция за контрол на ядрената безопасност и за радиационна защита.

Насърчаване на енергийната ефективност

- Продължаване на дейностите за енергийна ефективност, провеждани в рамките на Националния план за приоритетни действия, особено в промишлеността, жилищните и обществените сгради, транспорта и туризма.

- Укрепване на институционалната и организационната уредба, по-конкретно на Агенцията за развитие на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност.

- Създаване на нормативни мерки, хармонизирани с нормите на ЕС, и необходимите инициативи, новаторски механизми за финансиране (инвеститори посредници интегратори, механизъм за чисто развитие (МЧР), и др.) и дейности за образование, повишаване на общественото съзнание и комуникация.

- Участие в програмата „Интелигентна енергия“ на ЕС.

Развитие на използването на възобновяеми източници на енергия

- Постигане на националните цели за развитие на енергопроизводството от възобновяеми енергийни източници и изпълнение на Плана за слънчева енергия в Мароко и Проекта за вятърна енергия в Мароко.
- Продължаване на дейностите за развиване в голям и малък мащаб на енергопроизводството от възобновяеми енергийни източници (слънчеви системи за нагряване на вода, свързани и не със системата фотоволтаични панели, биомаса, и др.) и износ на електроенергия, произведена от ВЕИ, включително стимули и новаторски механизми за финансиране.
- Укрепване на институционалната и организационната уредба, създаване и осъществяване на планове за действие в областите на сближаване с разпоредбите на ЕС.

- Развитие на националния потенциал за оползотворяване на биомаса.

- Сътрудничество в областта на научните изследвания, развойната дейност и иновациите в посока на устойчиво развитие

- Осъществяване на научноизследователски и развойни центрове и институти, които да работят за развитието на устойчивите енергийни технологии, на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници: определяне на научноизследователски теми; създаване на научноизследователски звена; подобряване на компетенциите.

- Укрепване на академичната учебна програма в образователните институти към Министерството на енергетиката в горепосочените области.

- Осъществяване на платформи за високи постижения и технологични центрове, в които да участват новаторски предприятия, научноизследователски центрове и образователни организации, особено в областта на ВЕИ, енергийната ефективност и обезсоляването на морската вода с използването на слънчева енергия.

- Внедряване в национален мащаб на технологии и материали, които благоприятстват постигането на енергийна ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници, особено чрез създаването на

промишлените сектори и изготвянето на програми за научноизследователска и развойна дейност.

Укрепване на сигурността и контрола на енергийните инсталации

- Укрепване на сигурността и безопасността на енергийните инсталации и оборудване и на системите за технически контрол и превенция на рисковете в инсталациите.

- Обмен на информация и опит с оглед на повишаването на капацитета на енергийната лаборатория към Министерството на енергетиката, най-вече в областта на контрола на качеството на горивата.

- Обмен на професионален и практически опит с оглед на сертифицирането на енергийната лаборатория към Министерството на енергетиката.

- Сътрудничество за изготвяне на стратегия за превенция и овладяване на рисковете в енергийния сектор и в мините, както и относно експлозивите и оборудването под налягане.

7.3 Мини

Укрепване на сътрудничеството и партньорството в областта на развитието на минното дело.

- Укрепване на капацитета в областта на правната уредба на минното дело, разработването на малки находища, миннодобивната промишленост и проучването на находища, управлението на минното и геоложкото наследство, развитието на геоложката инфраструктура и на географските информационни системи.

- Защита на околната среда, саниране на минни обекти и преустройство на минните зони след затварянето на мините.

- Създаване и развитие на информационна система за нефто- и газодобива и статистика за минното дело.

- Организиране и повишаване на значението на сектора на минералогичните видове и изкопаеми горива.

7.4 Околна среда и води

Насърчаване на доброто управление на околната среда, включително засилено сближаване със законодателството и политиките на ЕС

Укрепване на административните структури и стратегическото планиране

- Укрепване и завършване на изграждането на институциите на Мароко, отговорни за опазването на околната среда, контрола на замърсяването и управлението на водите на централно, регионално и местно равнище, включително укрепване на координацията и съгласуваността между различните участници.

- Укрепване на капацитета относно стратегическото планиране, включително финансовите стратегии, опирайки се на опита на ЕС.

- Създаване и привеждане в действие на екип от инспектори, които да следят за спазването на разпоредбите на законодателството на Мароко в сферата на околната среда.

- Прилагане на пазарни инструменти (като екологични такси) и привеждане в действие на принципа „замърсителят плаща“, включително създаване на система за екологична отговорност.

Оценки на въздействието върху околната среда

- Укрепване на системата за оценка на въздействието върху околната среда, включително на националните и регионалните комисии за проучване на въздействието и комисиите за обществено допитване, чрез привеждането ѝ в съответствие с правото на ЕС.

- Укрепване на системата за стратегическо оценяване на въздействието върху околната среда на плановете и програмите.

Подкрепа за участниците от гражданското общество и за участието на гражданите

- Подкрепа за участниците от гражданското общество и укрепване на участието на гражданите в областта на околната среда, като се ползват опитът и добрите практики на ЕС.

Наличие на информация и достъп до нея

- Укрепване на системата за събиране и обработване на информация за околната среда в Мароко, като се ползват опитът и добрите практики на ЕС.

- Укрепване на достъпа на обществеността до информация за околната среда и привеждане в действие на закона за правото на обществеността на достъп до информация за околната среда и до вземането на решения в сферата на околната среда.

Комуникация и разпространение на информация

- Разработване и прилагане на стратегии за комуникация в областта на околната среда.

- Изготвяне и редовно публикуване на доклади за състоянието на околната среда на национално или регионално равнище.

Насърчаване на развитието на секторите, свързани с околната среда, и сближаването, включително хармонизацията със законодателството и политиките на ЕС в тази област

Качество на въздуха

- Насърчаване на по-доброто управление на качеството на въздуха (пределни стойности, алармен праг, определяне и класифициране на зони и агломерации, определяне на система за мониторинг и оценка на качеството на въздуха) за подобряване на общественото здраве и качеството на околната среда по примера на рамковото законодателство на ЕС.

- Изработване и прилагане на планове за действие за борба с атмосферното замърсяване, включително с трансграничното замърсяване.

Защита на морската среда

- Насърчаване на защитата на морската среда, включително на опазването на морските екосистеми.

- Приемане на законодателство в областта на интегрираното управление на крайбрежните зони.

Управление на отпадъците

- Осъществяване на националната стратегия за управление на отпадъците.

- Насърчаване на създаването на интегрирана мрежа от съоръжения за обработване на отпадъци, включително на центрове за обработване на промишлени отпадъци.

- Създаване на система за лицензиране и регистриране на съоръженията за обработване на отпадъци, както и на система за инспектиране и контрол на тези съоръжения по примера на принципите, залегнали в законодателството на ЕС, както и професионализиране на неформалния сектор.

Опазване на природата

- Продължаване на прилагането на система от защитени видове по примера на принципите и добрите практики от законодателството на ЕС.

- Продължаване на осъществяването на стратегията за защита и възстановяване на горските екосистеми, спиране на обезлесяването и провеждане на дейности за повторно залесяване според генералния план за повторно залесяване. Продължаване на текущата дейност за сертифициране от Съвета по стопанисване на горите (SFC).

- В областта на биологичното разнообразие — подобряване на научните познания за националното биологично разнообразие (видове, екосистеми, проблеми на таксономията).

- Възстановяване на нарушени екосистеми и приемане на мерки за благоприятстване на възстановяването на застрашените видове в сътрудничество с местното население.

- Прилагане на националното законодателство в областта на търговията с видове от дивата фауна и флора за изпълнение на задълженията, произтичащи от

Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора.

Замърсяване и промишлен риск

- Създаване на система за интегрирана превенция и намаляване на замърсяването от големи промишлени съоръжения по примера на европейските стандарти и добри практики.

- Създаване на система за контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, по примера на европейските стандарти и добри практики.

Химични вещества

- Приемане на норми за регистрирането, оценката и лицензирането на химични вещества по примера на законодателството и добрите практики на ЕС.

- Приемане на стратегия за постепенното заместване на най-опасните за човешкото здраве и околната среда химични вещества.

Опустиняване, включително дейности за опазване на почвите

- Провеждане на дейности в рамките на плана за борбата срещу опустиняването и опазването на почвите.

Капацитет за издаване на разрешителни, за мониторинг и контрол

- Укрепване на административния капацитет на мароканските органи, натоварени със защитата на околната среда и управлението на водите, в областта на издаването на разрешителни, провеждането на мониторинг и контрол.

Въвеждане на проблемите, свързани с околната среда, в други политики

- Насърчаване на по-нататъшното въвеждане на съображенията, свързани с околната среда, в други области като тези, свързани с водите, горите, селското стопанство, образованието, енергетиката, транспорта, рибарството, промишлеността и научноизследователската дейност.

Укрепване на регионалното и международното сътрудничеството в областта на околната среда

Международно сътрудничество

- Укрепване на прилагането на конвенциите и протоколите относно опазването на околната среда, към които Мароко е страна, и постигане на напредък по ратифицирането на допълнителните конвенции и протоколи относно опазването на околната среда, които са част от правната система на ЕС.

Регионално сътрудничество

- Укрепване на сътрудничеството в рамките на Конвенцията за защита на морската среда и на крайбрежните райони в Средиземноморието (Конвенцията от Барселона) и протоколите към нея.

- Продължаване на сътрудничеството в рамките на инициативата „Хоризонт 2020“.

- Укрепване на сътрудничеството с Европейската агенция за околната среда в контекста на нейните регионални дейности, включително относно общите информационни системи за околната среда.

Сближаване: За осъществяването на тези реформи в сферата на нормативното сближаване с помощта на ЕС Мароко постепенно ще отчита подходящите европейски норми в областите на доброто управление на околната среда, качеството на въздуха, управлението на отпадъците, управлението на водните ресурси и защитата на морската среда, защитата на природата, промишленото замърсяване и химичните вещества.

Изменение на климата

- Укрепване и завършване на създаването на институции в Мароко, които да отговарят за въпросите, свързани с климата.

- Прилагане на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата; изготвяне и осъществяване на стратегии и планове за смекчаване на последиците и за приспособяване към изменението на климата.

- Извършване на инвентаризация на емисиите на парникови газове.

- Сътрудничество за разработването и осъществяването на договорености в областта на изменението на климата за периода след 2012 г.

- Сътрудничество в областта на смекчаването на последиците и приспособяване към изменението на климата.

- Сътрудничество за изпълнението на споразуменията от Канкун и Дърбан.

- Насърчаване на изготвянето на стратегия за развитие с ниски емисии (LED) като принос към развитието на екологична икономика.

- Насърчаване на подпомаганите национално подходящи действия за смекчаване (НПДС), включително на механизми за секторно кредитиране.

- Насърчаване на отчитането на изменението на климата в процеса на вземане на решения.

- Провеждане на първоначални дейности за подготовка на система за обмен на квоти за емисии на парникови газове.

- Включване на приоритетите, наложени от изменението на климата, сред приоритетите за селското стопанство: увеличаване на дела на плодовите насаждения; използване на селектирани семена и адаптирани към климата видове; повсеместно използване на техниките за събиране на вода и

оптимизиране на напояването; предоставяне на резултатите от агрономичните научни изследвания в полза на развитието на селското стопанство.

Води

Осъществяване на националната стратегия за водите с оглед на консолидиране на достиженията на правото на ЕС и осигуряване на интегрирано управление на водните ресурси

- Насърчаване на управлението на потребностите от вода и на водната ефективност посредством:
  - пестене на вода при напояване чрез масово преминаване към локално напояване и подобряване на ефективността на използване на водата в селското стопанство;
  - въвеждане на система за пречистване на отпадъчни води за използване в селското стопанство по примера на принципите, залегнали в законодателството на ЕС;
  - пестене на вода в секторите на питейната вода, вода за промишлени и туристически нужди.
- Насърчаване на запазването и защитата на водните ресурси, на природната среда и на уязвимите зони посредством:
  - защита на качеството на водните ресурси и борба срещу замърсяването;
  - създаване на система за подобряване на качеството на отпадните води от населени места и от промишлеността;
  - опазване на подземните води и речните басейни, оазиси и влажни зони;
  - създаване на система за подобряване на качеството на водите, включително на водата за къпане, по примера на принципите, залегнали в законодателството на ЕС.
- Намаляване на уязвимостта от природните рискове, свързани с водите и адаптирането към изменението на климата:
  - подобряване на защитата на хора и активи от наводнения и борба с въздействието на сушата чрез планове за управление на сушата за всеки водосборен басейн;
  - извършване на дейностите, залегнали в националния план за защита от наводнения;
  - подобряване на превенцията, особено чрез развитие на системи за известяване при наводнения и планове за действие при извънредни ситуации.

- Продължаване на нормативните и институционалните реформи посредством завършване на изготвянето на разпоредбите на Закон 10-95 и преразглеждане на закона чрез включване на необхванатите аспекти, а именно пестене на вода и повторната употреба на пречистени отпадни води.

- Модернизиране на информационните системи и укрепване на средствата и компетенциите посредством:

  – модернизиране на администрацията, обновление и укрепване на управлението на водите и органите, отговорни за водосборните басейни;

  – укрепване и модернизиране на системата за събиране и обработване на информация за водите в Мароко чрез създаването на национална система за информация за водите, като се ползват опитът и добрите практики на ЕС;

  – укрепване на административния капацитет на мароканските органи, които отговарят за управлението на водите в областта на контрола на водите, за издаването на разрешителни, за мониторинга и за инспекциите, чрез сближаване с европейското законодателство в тази област;

  – развитие и създаване на стратегии за комуникация и повишаване на общественото съзнание по въпросите на водите;

  – укрепване на капацитета в областта на стратегическото планиране, включително на финансовите стратегии, като се използва опитът на ЕС.

- Управление и развитие на водните ресурси:

  – Насърчаване и развитие на неконвенционалните водни ресурси като обезсоляването на морската вода, деминерализацията на бракична вода, повторната употреба на пречистени отпадни води и събирането на дъждовна вода.

7.5 Информационно общество

- Анализиране на възможностите за по-добро сътрудничество между ЕС и Мароко в областта на информационното общество и по-конкретно развитие на синергиите между стратегията „Цифрово Мароко 2013“ и „Програмата в областта на цифровите технологии за Европа“.

- Продължаване на разработването и ефективното прилагане на цялостна нормативна уредба за електронната комуникация, включваща разрешаването, достъпа и взаимната свързаност между мрежите и услугите, универсалната услуга и правата на потребителите, защитата на потребителите, обработването на лични данни и неприкосновеността на личния живот в сектора на електронната комуникация, както и ефективно управление на радиочестотния спектър.

- Изпълнение в сферата на нормативната уредба на основните насоки за развитие, както следва:

– обмисляне на възможността за въвеждане на разрешителен режим за доставянето на електронни комуникационни услуги;

– продължаване на анализите на пазара, например, чрез разглеждане на пазара на предоставянето на (физически) достъп на едро до мрежовата инфраструктура, включително съвместен достъп или пълен необвързан достъп, от определено местоположение, и пазара на предоставяне на широколентов достъп на едро. Също така трябва да се гарантира ефективно и подходящо прилагане на задълженията относно достъпа (избор и подбор на оператор, достъп от вида „bit-stream“, необвързан достъп, и др.) за операторите със значителна пазарна сила на съответните пазари;

– улесняване на преносимостта на фиксиран или мобилен номер чрез по-добро осъществяване на процеса, (срок на преносимост на номера между операторите, период на прекъсване на услугата за оператора, максимален срок на договора, санкции в случай на злоупотреба и неконкурентно поведение и др.);

– гарантиране на ефективното прилагане на мерки в областта на поверителността на електронните съобщения и нежеланите съобщения (spam).

- Замисляне и прилагане на разпоредби за укрепване на сигурността на информационните системи и защита на най-важните инфраструктури и данни; насърчаване на устойчивото и стабилно функциониране на мрежите и услугите при спазване на принципите на отвореност и оперативна съвместимост.

- Укрепване на стандартите и архитектурата на приложенията за електронно управление, за да се постигне обща рамка на оперативна съвместимост на публичните информационни системи, като се опира на Европейската рамка за оперативна съвместимост.

- Създаване на спецификации, норми и стандарти за въвеждането на електронни процедури за сделките между предприятия *(B2B)* на МСП/МСИ за електронен обмен и за безпрепятствено протичане на търговските трансакции при консултиране с независимите и компетентни европейски организации в тази област (а именно Европейският комитет по стандартизация (CEN), Европейският комитет по стандартизация в електротехниката (CENELEC), Европейският институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI)).

- Насърчаване на сътрудничеството и взаимния обмен на информация за стратегиите относно електронните мрежи и комуникации, използването на радиочестотния спектър, режима на лицензиране и правата на интелектуална собственост в цифровата сфера, развитието на електронните сделки за благоприятстване на развитието на обмена между предприятията и бъдещото развитие на информационното общество на национално, регионално и световно равнище.

- По-конкретно, напредък в осъществяването на новата цифрова стратегия „Цифрово Мароко 2013“ в диалог и сътрудничество относно технологиите на информационното общество (ИКТ):

  – укрепване на разпространението на обществени центрове за достъп сред общностите, които да позволят увеличаването на броя на гражданите, които имат достъп до новите технологии (високоскоростен интернет и обществени услуги), особено в отдалечени зони и селските райони за борба с цифровото разделение;

  – подкрепа за националното културно и образователно развитие чрез цифрови технологии, като се съчетават обществени дейности в тази област с частни инициативи и международни партньорства;

  – обмисляне на предоставянето на свободен достъп до публичните данни и разрешаване на ползването и повторното използване в услуга на гражданите и предприятията;

  – насърчаване на участието на гражданското общество в осъществяването на стратегията „Цифрово Мароко 2013“ сред гражданите в областта на информационните технологии и телекомуникациите;

  – насърчаване на предприемчивостта и иновациите в областта на ИКТ в частния сектор и в учебните планове и образователните програми за образование и обучение;

  – обмен на информация и добри практики в областта на сертифицирането на електронни подписи и на сигурността на електронните комуникации и сделки;

  – подкрепа за разработването и внедряването на национална програма за мигриране на Мароко към системата за адресиране „Интернет протокол версия 6“ (IPv6).

- Укрепване на всички форми на сътрудничество с ЕС относно норми и стандарти за информационните и комуникационните технологии, особено за цифровата телевизия, цифровите мобилни мрежи и интернет на бъдещето, за свързаността на широколентовите мрежи, която произтича от научните изследвания (следващ етап на EUMEDCONNECT), както и за нормативно придружаване на технологичното развитие на информационното общество.

  – насърчаване на участието от страна на публични и частни участници от Мароко, включително под формата на общи проекти, в частта относно информационните технологии и комуникациите на европейските програми за научни изследвания и иновации, особено в областите, които са свързани с големи обществени предизвикателства и с развитието на инфраструктурата за широколентовите мрежи и данните в помощ на научните изследвания;

  – насърчаване на укрепването на регионалното сътрудничество с ЕС, на националните научни изследвания с европейските партньори,

обвързването или стартирането на съвместни научноизследователски мрежи, и обмен на изследователи със страните от ЕС;

– планиране на поставяне на началото на евро-средиземноморска програма за научни изследвания, пригодена в по-голяма степен към средата и развитието на средиземноморския регион.

- Насърчаване на свободния достъп до интернет и сътрудничеството с регулаторните органи от южната част на Средиземноморието.

- Сътрудничество с Евро-средиземноморската група на регулаторите за електронни съобщителни мрежи (EMERG) и със регулаторните органи на държавите — членки на ЕС, по въпросите от общ интерес.

7.6 Наука и технологии, научни изследвания и иновации

Развиване на капацитетите в областта на научните изследвания и иновациите в полза на развитието на икономиката и на обществото, както и на интеграцията на Мароко в Европейското научноизследователско пространство

- Укрепване на ролята на националната система за научни изследвания в развитието на Мароко:

  – подобряване на управлението на националната система за научни изследвания;

  – разработване на акредитация за лаборатории и насърчаване на обединяването на изследователи и научноизследователски екипи;

  – създаване на структури за оценяване;

  – укрепване на механизмите за вътрешна и външна оценка на научноизследователските дейности и създаване на механизми за по-добра координация между различните участници в националната система за научни изследвания;

  – насърчаване на сътрудничеството и партньорството между университетите и научноизследователските организации и крайните потребители на резултатите от научните изследвания;

  – продължаване на прилагането на Евро-средиземноморската харта за предприятията за аспектите, свързани с иновациите, и съвместно оценяване на постигнатия напредък посредством показатели, определени на регионално равнище;

  – насърчаване на научните и технологичните партньорства в рамките на евро-средиземноморското пространство;

  – мобилизиране на компетентни мароканци, живеещи в Европа, за укрепване на обмена и връзките между Мароко и ЕС в областите на науката, технологиите, научните изследвания и иновациите;

– преразглеждане на условията за членство на Мароко в мрежата EUREKA.

- Участие на Мароко в европейското научноизследователско пространство:

  – проучване на възможностите за научно сътрудничество по примера на дейностите за проектно побратимяване (управление на равнище програма) в общите приоритетни теми на европейските програми за научни изследвания и иновации;

  – подобряване на условията за участие на Мароко в европейските програми за научни изследвания и иновации;

  – укрепване на научноизследователския капацитет на университетите и научноизследователските центрове с оглед на асоцииране в бъдеще на Мароко в европейските програми за научни изследвания и иновации и засилено участие в Европейското сътрудничество в областта на науката и технологиите;

  – укрепване на мрежата от национални тематични точки за контакт в Мароко за европейските програми за научни изследвания и иновации и благоприятстване на обмена с европейските партньори;

  – укрепване на обмена на персонал в научноизследователските проекти и насърчаване на участието на учени от Мароко в международните научни дебати;

  – създаване на условия, позволяващи на Мароко да стане член и да участва в програмите на Европейския институт за иновации и технологии (IET)

Сближаване: За осъществяването на тези цели в сферата на нормативното сближаване с помощта на ЕС Мароко ще отчита подходящите европейски норми в областите на науката, технологиите, научните изследвания и иновациите и най-вече механизмите на европейските програми за научни изследвания и иновации за подобряване на конкурентоспособността в промишлеността и на стандарта на живот и за насърчаване на устойчивото развитие.

7.7 Аудиовизуален сектор

- Насърчаване на обмена на мнения, информация и опит относно аудиовизуалната политика, включително нормативните аспекти.

- Насърчаване на развитието в този сектор в посока на подобряване на нормите на управление, качеството на услугите, конкурентоспособността и укрепване на компетенциите чрез дейности за обучение и техническа помощ.

- Подкрепяне на развитието на прозрачна, ефикасна и предвидима нормативна система, в която се предвижда преразглеждането на законодателната уредба и създаването на нови конституционни прерогативи на Висшия орган за аудиовизуална комуникация.

7.8 Интегрирана морска политика

Разработване на рамка за отношенията, позволяваща на Мароко да участва в интегрираната морска политика на ЕС

- Развиване на интегриран подход във всички области, които са свързани или имат въздействие върху морето и крайбрежните зони, както на национално, така и на регионално равнище.

- Продължаване на подобряването на управлението на различните морски дейности най-вече посредством развитието на инструменти като морско пространствено планиране, интегрирано управление на крайбрежните зони и усилия в областта на мореплавателските и морските изследвания.

7.9 Туризъм

- Осъществяване на туристическата стратегия с крайна дата 2020 г.

- Обмен на информация за политиките, действията и проектите за устойчив, качествен и отговорен туризъм.

8. ОБРАЗОВАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

8.1 Образование

Утвърждаване на принципа на равните възможности

- Намаляване на процента на отпадналите от училище, особено на момичетата в селските райони.

- Подобряване на процента на завръщането на отпадналите от училище в образователната система.

- Подобряване на системата за стипендии.

- Борба срещу насилието в училище.

Повсеместен достъп до основно образование и борба срещу неграмотността

- Намаляване на процента на неграмотните, особено сред младежите и жените от селските райони.

- Повсеместно въвеждане на задължителното образование (до гимназиален етап на средното образование).

- Увеличаване на дела на средното професионално образование, особено за момичетата.

Подобряване на качеството на училищното образование

- Повсеместно въвеждане на предучилищното образование.

- Намаляване на процента на повтарящите.

- Повсеместно въвеждане на владеенето на езика на преподаване и ученето на чужди езици.

- Укрепване на системата за обучение на преподавателите.

- Укрепване на възможностите за насочване и подкрепа за учениците, които изпитват трудности.

Продължаване на осъществяването на Евро-средиземноморската харта за предприятията по отношение на аспектите, свързани с образованието

- Развиване на образование по предприемачество като ключова компетенция в началното и средното образование.

- Съвместно оценяване на постигнатия напредък въз основа на показатели по темата, определени на регионално равнище.

8.2 Образование и професионално обучение

- Подпомагане на реформата на професионалното обучение.

- Продължаване на диалога и на обмена относно инструментите като Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) и Европейската рамка за осигуряване на качеството на професионално образование и обучение (EQARF за ПОО).

- Подготовка на институционални и оперативни условия за прилагането на национална рамка за сертифициране.

- Реформиране на системата и управлението на професионалното обучение (координирано със социалните партньори) и укрепване на диалога между предлагането и търсенето на компетенции с оглед на по-доброто удовлетворяване на нуждите на пазара.

- Подобряване на анализа на пазара на труда и на процеса на замисляне на публичните политики въз основа факти.

- Принос към укрепването на текущото обучение чрез подобряване на управлението на средствата за текущото обучение (реформиране на специалните договори), за да се подобрят достъпът и качеството.

- Продължаване на прилагането на Евро-средиземноморската харта за предприятията за аспектите, свързани с образованието, като се обръща особено внимание на обучението в предприемчивост. Подобряване на събирането на информация за предоставяните от предприятията обучения. Съвместно оценяване на постигнатия напредък въз основа на показатели по темата, определени на регионално равнище.

8.3 Висше образование

Подкрепяне на реформата в системата на висшето образование в Мароко и нейното сближаване с принципите на процеса от Болоня

- Установяване на диалог и възможности за обмен по принципите и препоръките на процеса от Болоня, с който се създава европейското пространство за висше образование.

- Сближаване на законовата и подзаконовата уредба на Мароко с целите на процеса от Болоня.

- Въвеждане на инструменти, улесняващи прозрачността, отчетността и признаването на образованието, като системата за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) и издаването на приложение към дипломата (приемане и ефективно прилагане на системата на съответните кредити, дисциплини и заведения).

- Продължаване на прилагането на националната квалификационна рамка (НКР).

- Укрепване на развитието на професионалното обучение за подобряване на пригодността за заетост на притежателите на университетски дипломи и развитие на активни партньорства с професионалисти.

- Създаване на механизъм за проследяване на професионалната реализация на завършилите и повишаване на процента на намерилите работа.

- Укрепване на процеса на деконцентрация и децентрализация на образователните услуги и децентрализация на висшето образование с оглед на подпомагането на изграждането на „разширена регионализация“.

Подобряване на достъпа до системата на висшето образование

- Подобряване на социалните услуги за студентите (социални стипендии, стипендии за успех, капацитет за настаняване в университетските общежития, университетски столове, основна медицинска осигуровка).

- Създаване на мерки за подпомагане на студентите, особено в университетските центрове със свободен достъп.

- Осъществяване на мерки за борба с повтарянето и напускането без завършване (интегриран механизъм за преподаване на езици, методологични модули по учене в университета, модули „Езици и комуникация“, модули за информатика, наставническа програма, ориентиране на зрелостниците и студентите и разработване на ключови учебни програми и връзки между дисциплините за по-лесно пренасочване…).

- Създаване на ефикасна система за информиране и ориентиране.

Качествено подобрение на системата на висшето образование в Мароко

- Подобряване на капацитета и компетенциите на университетския персонал.

- Насърчаване на дистанционното обучение.

- Развитие на нови технологии за информация и комуникация в системата на висшето образование в Мароко.

- Укрепване на процеса на сертифициране в сферата на висшето образование.

- Укрепване на управлението и автономията на висшите учебни заведения.

- Развитие на компетенциите в областта на оценката на обучителни програми, проекти и институции (педагогическа, административна и финансова оценка).

- Създаване на система за институционална оценка на висшето образование в Мароко.

- Укрепване на независимата оценка на качеството.

- Обучение чрез научни изследвания, особено на докторантско равнище.

Укрепване на сътрудничеството в областта на образованието и обучението чрез интензифициране и/или подобряване на участието на Мароко в европейските програми в областта на висшето образование

- Продължаване на подкрепата за реформирането и модернизирането на висшето образование чрез програмата „Темпус“ и програмата, която ще я наследи.

- Насърчаване на участието на Мароко в съществуващите европейски програми за мобилност и партньорство в областта на висшето образование.

- Продължаване на информационните кампании за тези програми сред потенциалните кандидати, студенти и университетски преподаватели.

- Насърчаване на сближаването на Мароко с действащите в Европейския съюз процедури за признаване на дипломите.

- Насърчаване на обмена между центъра от Средиземноморската мрежа от национални информационни центрове за признаване на квалификации в Мароко и Европейската мрежа на информационните центрове (ENIC) и мрежата от национални информационни центрове за академично признаване (NARIC).

- Насърчаване на сътрудничеството между евро-средиземноморския университет в Порторож и образователните институции в Мароко.

8.4 Подкрепа за обучението по политиките на ЕС

- Укрепване на участието на Мароко в дейностите „Jean Monnet“ за подкрепа на университетското образование и за научноизследователски проекти в областта на проучванията на европейската интеграция.

- Укрепване на участието на Мароко в конкретни програми, предназначени за отговорни фигури от трети държави, чрез които те биват информирани за политиките на ЕС.

8.5 Здравеопазване

Подобряване на общественото здраве в Мароко и укрепване на диалога по темата за здравеопазването между Мароко и ЕС

- Продължаване на сътрудничеството в областта на реформата в сектора на здравеопазването, а именно въз основа на националната стратегия на Мароко „Визия за здравеопазването до 2020 г.“, плана за действие за 2008—2012 г. и, според необходимостта, на бъдещи инструменти, включително приемането на *Рамков закон за системата на здравеопазване,* подобряването на качеството и достъпа до грижи, най-вече за най-бедните слоеве от населението, регионализация, укрепване на превантивните мерки.

- Укрепване на институциите и лабораториите с оглед на подобряване на здравния мониторинг и сигурност (създаване на Национална агенция за обществено здравеопазване).

- Сътрудничество в областта на показателите за здравето, особено тези, които са свързани с четвърта и пета цел от Целите на хилядолетието за развитие.

- Превенция и контрол на заразните и незаразните болести, особено на хроничните заболявания и хроничните заболявания, чието лечение е скъпо, включително посредством ратифициране и прилагане на международни инструменти в областта на здравеопазването като Рамковата конвенция на Световната здравна организация (СЗО) за контрол върху тютюна и международните здравни правила на СЗО.

- Сътрудничество с оглед на постепенното и дългосрочно сближаване на някои разпоредби и практики на прилагането в областта на здравеопазването на ЕС.

- Обмисляне на възможността за задълбочаване на регионалното сътрудничество на тема здравеопазване, особено в контекста на евро-средиземноморското сътрудничество.

Сближаване: За изпълнението на тези цели Мароко ще приеме необходимите законодателни и нормативни текстове за системата на здравеопазването, а в сферата на нормативното сближаване с помощта на ЕС ще вземе предвид подходящите европейски директиви и препоръки на СЗО в областите на здравния мониторинг и сигурност.

8.6 Младеж и спорт

- Укрепване на сътрудничеството в областта на неформалното обучение на младежите и социално-образователните възпитатели за насърчаване на обмена, междукултурния диалог и развитието на гражданското общество най-вече посредством програмите за младежта като „Младежта в действие“ (2007—2013 г.), „Евро-средиземноморска младеж IV“ и бъдещите програми в тази област.

- Насърчаване на обмена на информация и добри практики по теми от общ интерес като социалната интеграция във и посредством спорта, спорта и образованието, физическото възпитания, както и борбата с допинга и с насилието в спорта (особено насилието по стадионите).

- Възможност за кадри от Мароко да участват в заседания, семинари и колоквиуми на спортни теми.

- Сътрудничество за организиране на прояви в Мароко на спортни теми в рамките на съществуващи структури.

В. УЧАСТИЕ НА МАРОКО В ПРОГРАМИТЕ И АГЕНЦИИТЕ НА ЕС

- Да се укрепи сътрудничеството със следните европейски агенции в контекста на техните регионални дейности: Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ), Европейската фондация за обучение (ЕФО), Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ), Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН), Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници (FRONTEX), Европол, Евроюст, Европейската агенция за околната среда (ЕАОС) и Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ).

- Участие на Мароко в програмите на ЕС, в които могат да участват трети държави, а именно: Програмата за конкурентоспособност и иновации (CIP), Митници 2013 (2008—2013 г.), програмата „Европейска система за управление на въздушното движение“ (SESAR), програма „Марко Поло“.

- Участие в мрежата „Enterprise Europe“.

- ЕС ще подпомогне конкретизирането на участието на Мароко в тези програми и агенции.

Г. ФИНАНСОВО ИЗМЕРЕНИЕ

- При изготвянето на финансовото измерение на партньорството ЕС—Мароко да се отчетат нуждите, които произтичат от:

  – напредналия статут;

  – вътрешната динамика на Мароко, наложена от политическите, социалните и икономическите реформи, които водят до сериозни нужди от икономическа и социална инфраструктура;

  – необходимостта да се насърчава приобщаващ растеж, за да се намали бедността;

  – необходимостта да се утвърди отварянето и интегрирането на Мароко в световната икономика и по-специално в икономиката на ЕС, и

  – от новата стратегия на ЕС за съседство.

- Да се разгледат условията за достъп до общностните финансови ресурси, за да може през 2013 г. да се постави нов етап в използването им за подпомагане на Мароко за целите на регионалната политика и политиката за сближаване на ЕС и за приемане на нови процедури за осъществяване.

- Да се оптимизира използването на съществуващите финансови инструменти посредством по-добро насочване на програмите за сътрудничество и по-добро сътрудничество между Мароко и ЕС, за да се оптимизира капацитетът на Мароко за усвояването им.

- Да се използват пълноценно новите инструменти и подходящите и необходими тематични програми, създадени от ЕС за неговите външни действия, като се отчитат нуждите, постигнатият напредък по пътя на реформите и капацитетът на Мароко за усвояване.

III ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА И МОНИТОРИНГОВИ ДОКЛАДИ

Проследяване на изпълнението на Плана за действие

- Както и предишният план за действие, Планът за действие е документът, в който се дават насоките за сътрудничеството между ЕС и Мароко.

- Настоящият план за действие ще бъде внесен в Съвета за асоцииране ЕС—Мароко за официално одобрение от него.

- Съвместните структури, създадени в изпълнение на споразумението за асоцииране, и по-конкретно специално създадените подкомитети и работни групи следят за напредъка в изпълнението на плана за действие и осъществяват мониторинга по него.

- Подкомитетите извършват конкретния мониторинг на нормативното сближаване с достиженията на правото на ЕС през изминалата година въз основа на настоящия план за действие и на национална програма за нормативно сближаване. По този въпрос те изготвят доклад на вниманието на Комитета по асоцииране. За тази цел те гарантират, че съответните министерства отправят необходимите искания за използване на инструмента „оценка по TAIEX“ и всеки друг осигурен от ЕС инструмент за оценка на необходимите промени за сближаване на законодателството с правото на ЕС.

Мониторингови доклади

- ЕС и Мароко могат да направят едностранно преглед на постигнатия напредък в изпълнението на плана за действие, независимо от оценката на Комитета по асоцииране.

- ЕС и Мароко ще имат възможност да поканят неправителствени и други заинтересовани организации, работещи активно в Мароко и в ЕС в обхванатите от Плана за действие области, да дадат своето мнение по време на прегледа на напредъка в изпълнението.

IV Заключителни разпоредби

- Продължителността на настоящия план за действие е пет години (2013 г.— 2017 г.).

- Въз основа на докладите от отчетите от подкомитетите Комитетът за асоцииране анализира степента на напредък в изпълнението на плана за действие. Той може да предлага нови приоритети и корекции в плана за действие в зависимост от постигнатия напредък и/или от новите нужди, които представя за одобрение на Съвета по асоцииране.

- В такива случаи Комитетът за асоцииране отчита предложенията, направени от неправителствени и други заинтересовани организации, работещи активно в Мароко и в ЕС в обхванатите от Плана за действие области.

- Страните се ангажират в края на третата година от изпълнението на Плана за действие да определят бъдещите етапи от изпълнението на нова рамка за отношенията в контекста на обсъжданията на работната група ad hoc, посочена в Съвместния документ относно напредналия статут.

ПРИЛОЖЕНИЕ I:

Списък на европейските конвенции и/или на конвенциите на Съвета на Европа

- Европейска конвенция за защита на правата на човека (член 6 — право на справедлив съдебен процес); Харта на основните права на Европейския съюз (Дял VI Правосъдие).
- Европейска конвенция за защита на правата на човека (член 3 — Забрана на изтезанията); Протокол №13 (премахване на смъртното наказание); Харта на основните права на Европейския съюз (членове 2 и 4).
- Европейска конвенция за защита на правата на човека (член 10 — свобода на изразяване на мнение; член 11 — свобода на събранията и сдруженията); Харта на основните права на Европейския съюз (членове 11 и 12).
- Рамкова стратегия на Общността за равенство между жените и мъжете.
- Европейска конвенция за защита на правата на човека (член 14 — Забрана на дискриминацията); Харта на основните права на Европейския съюз (Дял III).
- преразгледана Социална харта на Съвета на Европа (членове 4.3, 7, 8, 11, 15, 16, 17, 20 и 27).
- Европейска конвенция за защита на правата на човека (член 14 — Забрана на дискриминацията); Харта на основните права на Европейския съюз (Дял III).
- Конвенция на Съвета на Европа за трансфер на осъдени лица и допълнителния протокол към нея.
- Конвенция на Съвета на Европа за престъпленията в кибернетичното пространство и допълнителния протокол към нея.
- Конвенция на Съвета на Европа за действие срещу трафика на хора.
- Конвенция на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпления и финансиране на тероризма.

ПРИЛОЖЕНИЕ II:

Основни документи на достиженията на правото на Европейския съюз в областта на вътрешния пазар на ЕС

Финансови услуги

В **банковия сектор** основната директива е директивата относно „капиталовата адекватност“, която включва следните две директиви:

- Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции (преработена)

- Директива 2006/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции (преработена)

Други важни директиви в тази област са:

- Директива 2000/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно предприемането, упражняването и надзора над дейността на институциите за електронни пари

- Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2002 г. относно допълнителния надзор на кредитните институции, застрахователните предприятия и на инвестиционните посредници към един финансов конгломерат

- Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити

В сферата на **застраховането** основните за Мароко директиви са:

- Директива 2009/138/ЕО от 25.11.2009 г., ОВ от 17.12.2009 г., Директивата Платежоспособност II, в която са включени по-голямата част от директивите за застрахователната и презастрахователната дейност (кодифицирани), приложими към края на 2012 г.;

- за 5—6 години — да се приеме законодателство, създаващо система за платежоспособност и надзор на застрахователните дружества, сходна със системата на Платежоспособност II, и да се направи същото за автомобилните застраховки въз основа на съответната директива;

- Директива 2009/103/ЕО (кодифицирана директива относно застраховката „Гражданска отговорност“) от 16 септември 2009 г., ОВ от 9.10.2009 г.

В сферата на **прехвърлимите ценни книжа** основните за Мароко директиви са:

- Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба) и прилагане на приетите от Комисията директиви

- Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г. относно проспекта, който следва да се публикува, когато публично се предлагат ценни книжа или когато се допускат ценни книжа до търгуване, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО и препоръките на Комисията във връзка с тази директива

- Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета

- Директива 2006/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. за изменение на Директива 2004/39/ЕО относно пазарите на финансовите инструменти по отношение на някои срокове

- Директива 2006/73/ЕО на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на финансовите инструменти

- Регламент (ЕО) № 1287/2006 на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на задълженията за водене на регистри за инвестиционните посредници, отчитането на сделките, прозрачността на пазара, допускането на финансови инструменти за търгуване, както и за определените понятия за целите на посочената директива

- Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за обезщетение на инвеститорите

- Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг

- Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение

В сферата на **инвестиционните фондове** най-важните директиви са:

- Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (Текст от значение за ЕИП)

- Директива 2007/16/ЕО на Комисията от 19 март 2007 г. за изпълнение на Директива 85/611/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите,

подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПКЦ) във връзка с изясняването на някои определения

- Директива 2010/43/ЕС на Комисията от 1 юли 2010 г. за прилагане на Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания, конфликтите на интереси, правилата за поведение, управлението на риска и съдържанието на споразумението между депозитар и управляващо дружество

- Поправка на Директива 2010/42/ЕС на Комисията от 1 юли 2010 г. за прилагане на Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на някои разпоредби за сливанията на фондове, структурите от типа главно— захранващо ПКИПЦК и процедурата за уведомяване

- Регламент (ЕС) № 583/2010 на Комисията от 1 юли 2010 г. за прилагане на Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на ключовата информация за инвеститорите и условията, които трябва да бъдат изпълнени при предоставяне на ключовата информация за инвеститорите или на проспекта посредством траен носител, различен от хартия, или интернет страница (текст от значение за ЕИП)

- Регламент (ЕС) № 584/2010 на Комисията от 1 юли 2010 г. за прилагане на Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно формата и съдържанието на стандартното уведомително писмо и атестацията на ПКИПЦК, използването на електронни комуникации между компетентните органи за целите на уведомяването и процедурите за проверките на място и разследванията, както и обмена на информация между компетентните органи (текст от значение за ЕИП)

- Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове

В сферата на **инфраструктурата** най-важните директиви са:

- Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа

- Директива 2002/47/ЕО относно финансовите обезпечения по отношение на свързаните системи и вземанията по кредити

Пощенски услуги

В сферата на **пощенски услуги** основните за Мароко директиви са:

- Директива 97/67/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 1997 г. относно общите правила за развитието на вътрешния пазар на пощенските услуги в Общността и за подобряването на качеството на услугата, изменена с Директиви 2002/39/ЕО и 2008/06/ЕО

Интелектуална и индустриална собственост

Най-важните директиви са:

- Директива 2004/48/ЕО (упражняването на права върху интелектуалната собственост)
- Директива 2001/29/ЕО (авторското право и сродните му права в информационното общество)
- Директива 2001/84/ЕО (право на препродажба)
- Директива 2006/116/ЕО (продължаване на срока за закрила)
- Регламент (ЕО) № 1383/2003 относно намесата на митническите органи
- Директива 91/250/ЕИО, заменена от Директива 2009/24/ЕО относно правната защита на компютърните програми
- Директива 92/100/ЕИО, заменена от Директива 2006/115/ЕО относно правото на отдаване под наем и в заем
- Директива 93/83/ЕИО относно спътниковото излъчване и кабелното препредаване
- Директива 96/9/ЕО за правна закрила на базите данни

Относно **марките**:

- Директива 2008/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (кодифицирана версия)
- Регламент (ЕО) № 207/2009 на Съвета от 26 февруари 2009 г. относно марката на Общността (кодифицирана версия)

Относно **патентите**:

- Регламент (ЕО) № 469/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. относно сертификата за допълнителна закрила на лекарствените продукти (кодифицирана версия)
- Регламент (ЕО) № 1610/96 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 1996 г. относно създаването на сертификат за допълнителна защита на продуктите за растителна защита
- Регламент (ЕО) № 1901/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно лекарствените продукти за педиатрична употреба и за изменение на Регламент (ЕИО) № 1768/92, Директива 2001/20/ЕО, Директива 2001/83/ЕО и Регламент (ЕО) № 726/2004

- Директива 98/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 1998 г. относно правната закрила на биотехнологичните изобретения

- Регламент (ЕО) № 816/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. за предоставяне на принудителни лицензи за патенти, свързани с производството на фармацевтични продукти за износ в държавите с проблеми, в областта на общественото здраве

Относно **промишления дизайн**:

- Директива 98/71/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 13 октомври 1998 г. относно правната защита на индустриални дизайни

- Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 г. относно промишления дизайн на Общността

<u>ПРИЛОЖЕНИЕ III</u>: Приоритетни дейности в рамките на Плана за действие ЕС / Мароко за осъществяване на напредналия статут (2013—2017 г.)

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Политически и стратегически диалог	1) Укрепване на двустранния политически диалог и засилени консултации в рамките на международни форуми	а) Организиране на заседания на равнище министри и/или високопоставени служители по конкретни поводи и по теми от общ интерес;	КС	
		б) Поемане на съвместни инициативи, създаване на механизми за неформални консултации в рамките на форуми на Организацията на обединените нации, особено по въпросите на борбата срещу заплахите за международната сигурност, на правата на човека и по регионални въпроси	КС	
	2) Укрепване на сътрудничеството в областите на превенцията на конфликти, управлението на кризи, неразпространението на оръжия за масово унищожение и контрола върху износа на оръжия и изделия с двойна употреба, гражданската защита и предотвратяване на химическите, биологичните, радиологичните и ядрените рискове	а) Сключване на рамково споразумение относно участието на Мароко в (гражданските и военните) операции на ЕС за управление на кризи;	КС	
		б) Създаване на оперативни механизми между службите на Мароко и Европейската комисия за сътрудничество с Центъра за мониторинг и информация (MIC);	КС	
		в) Създаване на ефикасна национална система за контрол върху износа на оръжия и изделия с двойна употреба	СС Активно участие в процеса на преговори по Договора за търговията с оръжие;	

(*) В тази колона се посочва помощта, която вече се предоставя или е в процес на формулиране/възможно програмиране. Освен това участието на Мароко в програмите и агенциите на ЕС също представлява приоритетно действие.

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Правова държава, демокрация и добро управление	3) Утвърждаване на органите, които гарантират демокрацията и правовата държава	а) Утвърждаване на ролята и на капацитета за действие на парламента, правителството и политическите партии, Националния съвет за правата на човека и на Омбудсмана;	СС Повишен капацитет на съответните органи	*Програма за подкрепа на Националния съвет за правата на човека и на Междуведомствената делегация за правата на човека и за укрепване на капацитета на тези две институции (програмата „Подкрепа за партньорство, реформи и приобщаващ растеж“ (SPRING).* *Подкрепа за Генералния секретариат на правителството (програма за подкрепа на прилагането на Споразумението за асоцииране (PЗА III)* *Подкрепа за парламента (програми PЗА III и „Да превърнем напредналия статут в успех“)*
		б) Приемане на подходяща нормативна уредба;	СС Повишен капацитет в областта на качеството и конституционното съответствие на законовите и подзаконовите нормативни актове Повишен административен капацитет на парламента Създаване на Конституционен съд	
		в) Укрепване на сътрудничеството със Съвета на Европа;	СС Постепенно присъединяване към съответните конвенции, посочени в раздел 2.8 от Плана за действие; Изпълнение на статута на	*Програма „Да превърнем напредналия статут в успех“ и Програма за укрепване на демократичните реформи в Южното съседство;*

			„партньор за демокрация“	
		г) Модернизиране на публичната администрация и по-специално гарантиране на достъпността на публичните услуги въз основа на равенство, равномерно покриване на територията и непрекъснатост, както и подобряване на качеството на предоставяните услуги;	СС Изготвяне на харта за публичните услуги и на харта за децентрализация; Опростяване на административните процеси Създаване на електронно управление	*Програма НАКАМА („Управление“)*
		д) Приемане на основен закон за бюджета;	КС	

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Правова държава, демокрация и добро управление		е) Осъществяване на процес на засилена регионализация	СС Приемане и прилагане на основен закон, който определя условията и договореностите за солидарност между органите на местното самоуправление и техните правомощия, както и условията за тяхното функциониране Приемане и прилагане на основен закон, който определя рамката и условията за функциониране на органите на местното самоуправление	
	4) Гарантиране на независимостта и подобряване на ефикасността на съдебната система	а) Приемане на стратегия за реформа на съдебната система;	КС	*Потенциална програма в подкрепа на реформата на съдебната система; укрепване на капацитета ;* *Програма за укрепване на демократичните реформи в Южното съседство*
		б) Укрепване на независимостта на съдиите;	СС Създаване на Висш съдебен съвет	
		в) Приемане на подходяща нормативна уредба;	СС Приемане на нов наказателен кодекс Спазване на графика и приоритетите, определени в стратегията за реформа на съдебната система	

		г) Модернизиране на съдебната система чрез опростяване и подобряване на съдебните процедури; д) Задълбочаване на обучението на съдиите и служителите в съдебната система	СС Намаляване на продължителността на производствата; Подобряване на достъпа до правосъдие; Развиване на алтернативни способи за решаване на спорове	

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Правова държава, демокрация и добро управление	5) Укрепване на ролята на гражданското общество	а) Укрепването на консултативните органи, за да се създадат благоприятни условия за привличане на гражданското общество за участие в изготвянето, осъществяването и оценката на публичните политики;	СС Въздействие на консултативните процеси върху сътрудничеството между съответните марокански министерства и гражданското общество	*Укрепване на капацитета на организациите на гражданското общество посредством тематични програми като Европейския инструмент за демокрация и човешки права (ЕИДЧП), „Недържавни участници и местни власти в сътрудничеството за развитие“, „Убежище и миграция“, както и посредством двустранни програми*
		б) Укрепване на управленския и оперативен капацитет на мароканските организации на гражданското общество да взаимодействат с националните и международните публични власти	СС Сключване на партньорства	*Проект за подкрепа на динамиката на интегрираното развитие на селските райони в северната част на страната (DRIN), програми „Подкрепа на насърчаването на равнопоставеността между жените и мъжете“ и „Подкрепа на политиката в областта на горското стопанство“, подкрепа за гражданското общество чрез Механизма за гражданското общество*
	6) Укрепване на защитата на правата на жените и	а) Прилагане на Конвенцията за премахване на всички форми на	КС	*Програма „Подкрепа на насърчаването на*

	децата.	дискриминация по отношение на жените и факултативния протокол към нея;		*равнопоставеността между жените и мъжете"; укрепване на капацитета; подкрепа на гражданското общество чрез Механизма за гражданското общество, Програма „Да превърнем напредналия статут в успех"*
		б) Създаване на Орган за равноправие и за борба срещу всички форми на дискриминация;	КС	
		в) Завършване на законодателната рамка относно борбата срещу насилието над жени, включително съпружеското насилие;	КС Приемане на закон за борба с насилието срещу жените	
		г) Създаване на механизми за защита и утвърждаване на правата на жените, децата и хората с увреждания;	СС Постигнат напредък в изпълнение на правителствения план за равенството; Реформа на наказателния кодекс; Приемане и прилагане на закона за условията за наемане на работа и условията на труд на домашните работници; Създаване на Консултативен съвет за семейството и децата	

Област	**Цели**	**Дейности от страна на Мароко**	**График/Показатели**	***Подкрепа от страна на ЕС(*)***
Правова държава, демокрация и добро управление		д) Укрепване на механизмите за контрол на ефективното прилагане на кодекса на труда в частта, забраняваща труда на деца под 15 години	СС Доклади на МОТ	

	7) Укрепване на правото на сдружаване, на изразяване и на събиране	а) Приемане и прилагане на нов закон за печата, обхващащ печатните и онлайн медии и съдържащ етичен професионален кодекс;	КС Приобщаващ консултативен процес, включващ всички заинтересовани партньори в рамките на изготвянето на нов кодекс за печата; Създаване на Национален съвет по печата; Спазване на международните норми	
		б) Продължаване на реформите за постигане на плурализъм на медиите и тяхната независимост;	СС Продължаване на либерализацията на пазара в областта на аудиовизуалните медии; Укрепване на независимостта на Висшия орган за аудиовизуална комуникация	
		в) Ефективно прилагане на законодателството за правото на сдружаване и изменение на закона за демонстрациите на публични места;	КС Незабавно издаване на документ за учредяване на сдружение; Спазване на разпоредбите на Международния пакт за граждански и политически права и по-специално на член 21.	

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Правова държава, демокрация и добро управление		г) Продължаване на преговорите със социалните партньори с цел финализиране на основен закон, който определя условията и договореностите за упражняване на правото на стачка в съответствие с резултатите от преговорите със социалните партньори	СС Процес на преговори със социалните партньори; Съответствие на нормативната уредба и практиките с принципите, постановени от контролните органи на МОТ	
	8) По-голяма ефективност в борбата срещу корупцията	а) Прилагане на закона за защитата на жертвите и подаващите сигнали за корупция в институциите;	КС	*Подкрепа за Националния орган за етика и борба с корупцията (техническа помощ в рамките на програма РЗА III) и укрепване на капацитета*
		б) Създаване на Национален орган за етика и борба с корупцията и укрепване на неговата роля, независимост и капацитет;	КС Приемане и изготвяне на основен закон за създаване на Национален орган за етика и борба с корупцията; Годишен доклад на Централния орган за борба с корупцията	
		в) Изготвяне на планове за действие и приемане на национална стратегия за превенция и борба срещу корупцията;	СС Показатели на организацията Transparency International и други подходящи национални и международни източници	*Програма за укрепване на демократичните реформи в Южното съседство; Програма РЗАIII Sigma*

Мобилност, миграция и сигурност	9) Подобряване на управлението на границите, реадмисия, мобилност на лицата и миграционна политика, международна закрила и убежище	Сключване на партньорство за мобилност с множество аспекти:	КС	*В приложението за партньорството ще бъдат определени мерките за подкрепа от страна на ЕС и държавите членки, като например:* *Подкрепа за реформите, укрепване на капацитета, подкрепа за гражданското общество, обучения, обмяна на опит и*
		а) законната миграция: по-гъвкави условия за отпускане на визи, включително в рамките на Визовия кодекс на ЕС;		
		б) незаконната миграция: борба срещу незаконната имиграция/контрол на границите/споразумение за реадмисия;		

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
		в) връзката между миграция и развитие;		*професионален опит, кампании за повишаване на информираността на населението, тематична програма „Миграция и убежище“ и сътрудничеството със съответните агенции на ЕС;* *Подкрепа за развитието на зоните, източници на висока емиграция (проект DRIN в района Риф).*
		г) утвърждаването на международната защита и укрепване на политиката в областта на убежището		
Икономически и социални реформи	10) Продължаване на структурните реформи в икономиката и финансите	а) Създаване на генерален план за интегрирани промишлени платформи и зони за стопанска дейност;	СС Завършване на прилагането на Националния пакт за развитие на промишлеността в структуроопределящите сектори на икономиката (а именно автомобилостроенето, въздухоплаването, електрониката, офшорната промишленост, текстилната и кожарската промишленост и хранително-вкусовата промишленост) и на	*Програма Hakata и SPRING (подкрепа за реформите и укрепване на капацитета)*
		б) Продължаване на прилагането на мерки за повишаване на производителността и за квалификация на работната сила в структуроопределящите сектори на икономиката;		

			стратегията Rawaj за търговията и дистрибуцията	
		в) Подобряване на бизнес климата, насърчаване на предприемачеството, МСП и микропредприятията, както и продължаване на прилагането на Евро-средиземноморската харта за предприятията;	СС Показатели за проследяване на прилагането на Евро-средиземноморската харта за предприятията; Осъществяване на плана за действие на Националния комитет по създаване на бизнес климат; Създаване на обсерватория за МСП; Приемане на стратегия за микропредприятията Регулативна реформа и административно опростяване; „Small Business Act“ за МСП	

Област	**Цели**	**Дейности от страна на Мароко**	**График/Показатели**	***Подкрепа от страна на ЕС(*)***
Икономически и социални реформи		г) Продължаване на реформата във фискалната политика и управлението на публичните финанси	СС Подобряване на прозрачността и ефикасността на данъчната администрация; Опростяване на данъчната система (вкл. ДДС); Прилагане на Основния закон за бюджета;	
	11) Разработване на интегрирана стратегия за заетостта и развитие на	а) Развитие на политиката за заетост, пригодността за заетост и достойния труд, като се отчитат насоките на Европейска	КС	*Програма „Да превърнем напредналия статут в успех“ и SPRING (подкрепа за*

	социалната политика и общественото здравеопазване	стратегия по заетостта и рамката за действие, определена от Конференцията по заетостта на министрите от Евро-средиземноморското партньорство в Маракеш през ноември 2008 г.;		*реформите и укрепване на капацитета).*
		б) Приемане и прилагане на обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение;	КС	
		в) Прилагане на разширяването на задължителното здравно осигуряване и на режима за медицинското обслужване (RAMED);	КС	*Програма „Основно здравно осигуряване“; Програма за подпомагане на сектора на здравеопазването*
		г) Подобряване на равнището на здравните услуги особено чрез институционално укрепване;	СС Осъществяване на националната стратегия на Мароко „Визия за здравеопазването до 2020 г.“; Постепенно сближаване със съответните норми на СЗО и/или на ЕС	
		д) Реформиране на публичното подпомагане („Компенсационна каса“);	КС Замяна на системата за повсеместно подпомагане със система за подпомагане на цените на енергоносителите и на някои хранителни продукти в полза на хората с ниски доходи.	*Програма „Основно здравно осигуряване“;* *Програма „Подкрепа за насърчаването на равнопоставеността между жените и мъжете“*

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Икономически и социални реформи		е) Борба срещу бедността и социалните неравенства	СС Укрепване на борбата срещу бедността в селските райони; Разширяване на основното здравно осигуряване; Подобряване на ефикасността на проектите на Националната инициатива за развитие на човека (НИРЧ)	*Програма НИРЧ II, подкрепа на политиката за здравеопазване в селските райони (SPRING); програма за борба с неграмотността* *(SPRING)* *Проект за подкрепа на динамиката на интегрираното развитие на селските райони в северните селски провинции (DRIN)*
Търговия, пазар и реформа на нормативната уредба	12) Сближаване с достиженията на правото на ЕС.	а) Сближаване на законовите и подзаконовите разпоредби в първите съгласувани приоритетни сектори: 1) финансови услуги (застраховане), 2) обществени поръчки, и 3) технически норми и стандарти (качество и безопасност) *[за последната точка вж. действие 13), буква а)]*;	КС	*Програма „Да превърнем напредналия статут в успех“ и институционалното побратимяване с Министерството на промишлеността*
		б) Приемане на национална програма за сближаване на законодателството, в която ще бъдат определени другите приоритетни сектори;	До 2015 г. (2 години след приемането на ПД)	
		в) Предприемане на подходящи реформи в законовите и подзаконовите разпоредби в съответствие с националната програма за сближаване	СС Спазване на сроковете и приоритетите от националната	

			програма за сближаване, щом бъдат определени;	
	13) Задълбочаване на търговските връзки	Осъществяване на икономическа интеграция посредством: а) Улесняване на достъпа до пазара за промишлени продукти чрез хармонизация на мароканското законодателство със законодателството на ЕС и повишаване на качеството на инфраструктурите в приоритетните сектори;	КС Сключване на споразумения за оценка на съответствието и приемане на промишлените продукти (електрически уреди и играчки) СС Сключване на споразумения за оценка на съответствието и приемане на промишлените продукти (строителни материали, газови уреди и машини)	*Комуникационни дейности*

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Търговия, пазар и реформа на нормативната уредба		б) Укрепване на сътрудничеството при инструментите за търговска защита и в областта на арбитража;	КС Придобиване на опит в областта на търговската защита и арбитража	
		в) Продължаване на преговорите по споразумение за свободна търговия в областта на либерализирането на търговията с услуги и на установяването с оглед на започване на преговори по задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия;	КС	
		г) Започване на преговори по задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия.	КС Резултати от проучвателната мисия	
	14) Напредък в други области, свързани с търговията	а) Интелектуална и индустриална собственост: постепенното сближаване със степента на защита в ЕС и укрепване на административния и съдебен капацитет;	КС Сближаване на мароканското законодателство със законодателството на ЕС; Създаване на ефективни възпиращи мерки за санкциониране (съдебна система, митници); Оценка на въздействието от фалшифицирането и	*Институционално побратимяване Мароканска служба за индустриална и търговска собственост*

			пиратството върху националните прояви на творчество и новаторството; Подобряване на системата за патентите	
		б) Привеждане в съответствие на санитарни и фитосанитарни норми и укрепване на капацитета на Националната служба за безопасност на храните, най-вече в областта на одобрението на пестициди, торове и подкрепа за културите;	СС Приемане и прилагане на текстове за прилагането на Закон № 28-07 относно безопасността на храните, както и проектна норми в областта на здравето на животните, изготвени и утвърдени в рамките на проекта за побратимяване, финансиран от ЕС през 2007—2009 г.;	*Програма „Да превърнем напредналия статут в успех“*

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Търговия, пазар и реформа на нормативната уредба			Модернизиране на лаборатории с оглед на акредитирането им Създаване на система за регионализация в областта на здравето на животните	
		в) Повишаване на нивото на защита на потребителите;	СС Продължаване на правното сближаване; Укрепване на административния капацитет на Висшия съвет за защита на потребителите; Създаване на Марокански център за потребителите	
	15) Модернизиране и укрепване на капацитета на сектора на селското стопанство и рибарството	а) Стимулиране на качественото производство;	СС Сключване на споразумение за защита на географските указания	
		б) Развиване на солидарно селско стопанство (втори стълб от Плана за зелено Мароко), особено на дребномащабно селско стопанство в уязвими и трудни региони и развитие на селските райони	СС Развитие на качествено, местно и биологично производство; Активизиране на секторите бенефициери в областите, за които специално се прилагат	*Програми за подкрепа от втория стълб на Плана за зелено Мароко;* *Инициатива „Програма на ЕПС за селскостопанско развитие и развитие на селските райони“ (ENPARD);*

			мерки Пилотни програми от Програмата на Европейската политика на съседство за селскостопанско развитие и развитие на селските райони (ENPARD)	*Подкрепа на стратегията на Селскостопанския съвет (SPRING);*
		в) Привеждане в съответствие на стратегическото проучване на продуктите и пазарите	CC	
		г) Създаване на рамка за управление на рибарството, особено за модернизиране на професията търговец на продукти от риболов (в съответствие със стратегията Halieutis и Европейската политика за рибарство относно опазването и устойчивата експлоатация на рибните ресурси)	CC Структуриране и активизиране на вътрешния пазар на продукти от риболов; Повишаване на добавената стойност на продуктите от риболов и подобряване на условията за тяхната продажба	*Програма „Да превърнем напредналия статут в успех“*

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Инфраструктури	16) Повишаване на ефективността на пазара	а) Модернизиране на управлението на въздушното движение и подобряване на безопасността и сигурността на въздухоплаването;	СС Създаване на програма за развитие на оборудване за сигурност, която да обхваща укрепването на радарното покритие и повишаването на качеството на функционирането на системите за автоматизиране на въздушния контрол	
		б) Изготвяне на морска стратегия за по-голяма безопасност, сигурност и морско наблюдение	СС Укрепване на системите за контрол от страна на пристанищната държава, държавата на знамето и крайбрежната държава	*Програма „Да превърнем напредналия статут в успех“* *(подкрепа за реформите и укрепване на капацитета);* *Програми SafeMed и MEDAMOS*
	17) Укрепване на енергийните доставки и сигурност	а) Продължаване на законодателното и регулаторното сближаване в целия енергиен сектор, включително по отношение на ВЕИ и природния газ, с оглед на прилагането на мароканската енергийна стратегия въз основа на целите за сигурност на енергийните доставки и за конкурентоспособност и модернизиране на сектора	СС Разработване и осъществяване на визия с перспектива до 2020 г.	*Програма „Да превърнем напредналия статут в успех“*
		б) Укрепване на инфраструктурите за взаимната свързаност на енергийните	СС	

		мрежи и интегриране на енергийните пазари	Създаване на преференциални условия за достъп на мароканските оператори до енергийните пазари на ЕС и на условия за интеграция на енергийните пазари	
		в) Създаване на подходящи условия за развитието на използването на природен газ, включително създаване на регулаторен орган	СС Достигане на двадесетпроцентов дял на природния газ в националния енергиен баланс до 2020 г.	

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Инфраструктури		г) Развиване в голям и малък мащаб на енергопроизводството от възобновяеми енергийни източници; износ на електроенергия, произведена от ВЕИ, и стимулиране на енергийната ефективност	СС Укрепване на ефикасността на стратегията за опазване и устойчиво управление на горските ресурси; Постигане на целта 42 % от електроенергията да е произведена от ВЕИ до 2020 г.; Постигане на целите, заложени в Мароканския план за слънчева енергия и в Мароканския проект за вятърна енергия	
Околна среда и устойчиво развитие	18) Подобряване на защитата на околната среда, на управлението на водните ресурси и на борбата срещу изменението на климата	а) Разработване и осъществяване на национални стратегии и програми в областта на околната среда, водните ресурси, включително създаване на национална стратегия за екологична икономика	СС Постепенно сближаване със законодателството на ЕС	- *Програма „Подкрепа на политика в областта на горското стопанство“* - *Подкрепа за създаване на национална стратегия за екологична икономика и на стратегия за борба срещу изменението на климата; Програма „Да превърнем напредналия статут в успех“ за водния сектор* - *Подкрепа за привеждането в действие на национална харта*
		б) Подобряване на участието на гражданското общество и органите на местното самоуправление, засегнати от действията по опазване на околната среда;	КС Обучения за подобряване на компетенциите на екологичните организации; Участие на гражданското общество в процесите на изготвяне на стратегически	

			документи и програми; Оценка със съществуващата платформа на НПО (GT-PEV).	*за околната среда и устойчивото развитие:*

Област	Цели	Дейности от страна на Мароко	График/Показатели	*Подкрепа от страна на ЕС(*)*
Околна среда и устойчиво развитие		в) Постоянен ангажимент с борбата срещу изменението на климата;	СС Прилагане на споразуменията от Канкун и Дърбан; Осъществяване на национална стратегия за борба срещу изменението на климата и на местни планове за борба срещу глобалното затопляне;	
		г) Насърчаване на устойчивото развитие на предприятията	СС Създаване на добри практики за управление и рационализации	
Образование, висше образование и професионално обучение	19) Подобряване на образователната система и съобразяване на висшето образование и обучението с нуждите на пазара на труда	а) Осъществяване на стратегия за борба срещу неграмотността;	КС	*Програма в подкрепа на осъществяването на стратегия за образованието; подкрепа за стратегията за огрaмотяване (SPRING); НИРЧ II; Erasmus Mundus, Tempus и новата програма „Еразъм за всички“, побратимяване и подкрепа за мобилността в рамките на програмата „Да превърнем напредналия статут в успех“*
		б) Подобряване на достъпа, качеството и управлението на училищното и висшето образование;	СС Реформа в системата на	

			висшето образование и законодателното и регулаторното сближаване с целите на процеса от Болоня; Повишаване на възможностите за мобилност на студентите и на университетските кадри в партньорство с университетите; Укрепване на системите за осигуряване на качеството (а именно чрез създаването на Агенция за осигуряване на качеството на висшето образование)	

Област	**Цели**	**Дейности от страна на Мароко**	**График/Показатели**	***Подкрепа от страна на ЕС(*)***
Образование, висше образование и професионално обучение		в) Осъществяване на реформа в системата на висшето образование и професионалното обучение с оглед на по-доброто съответствие на нуждите на пазара;	СС Повишаване на квалификацията на работната сила в структуроопределящите сектори на икономиката, определени в Националния пакт за развитие на промишлеността (въздухоплаването, автомобилостроенето, електрониката, офшорната промишленост, хранително-вкусовата промишленост и текстилната промишленост); Увеличаване на броя на преподавателите и местата за	*Програма за подкрепа на стратегията в областта на професионалното обучение (SPRING)*

			студенти и подобряване на качеството на обучението в тези сектори.	
Научноизследователска и развойна дейност, информационно общество	20) Укрепване на капацитета на информационното общество и в областта на научните изследвания и иновациите	а) Осъществяване на новата цифрова стратегия „Цифрово Мароко 2013“ и развитие на синергиите с „Програмата в областта на цифровите технологии за Европа“ и европейските политики за информационното общество;	КС	
		б) Укрепване на капацитета на мароканските университети и научноизследователски центрове за научни изследвания;	СС Укрепване на мрежата от национални лица за контакт по определени теми; Нормативно сближаване с европейските норми в областта на науката и технологиите	

КС = краткосрочна (преди края на 2014 г.)

СС = средносрочна (преди края на 2017 г.)